

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Тернопільський національний медичний університет імені І.Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України
Освітня програма	37451 Стоматологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	221 Стоматологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Тернопільський національний медичний університет імені І.Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37451
Назва ОП	Стоматологія
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	221 Стоматологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Фастовець Олена Олександрівна, Прокопенко Олександр Сергійович, Якубова Інесса Ігорівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	22.07.2020 р. – 24.07.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.tdmu.edu.ua/vidomosti-pro-samootsinyuvannya-op/
Програма візиту експертної групи	https://www.tdmu.edu.ua/2020/07/17/tnmu-akredytuye-osvitno-naukovu-programu-stomatologiya-tretogo-osvitno-naukovogo-rivnya/

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-наукова програма на основі аналізу даних експертизи демонструє «загалом відповідність» (критерії 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) критеріям оцінки. Виявлені недоліки не є суттєвими, не носять системного характеру та можуть бути виправлені.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Цілі та ПРН ОП відповідають місії та стратегії ЗВО, враховують інтереси стейкхолдерів, потреби ринку праці, галузевий та регіональний контекст. ПРН ОП відповідають дев'ятому кваліфікаційному рівню НРК. Структурно-логічна схема ОП дозволяє послідовно досягти заявлених ПРН та набути компетентностей, необхідних для професійної та наукової діяльності, а також опанувати соціальні навички. В ОП передбачене формування індивідуальних освітніх траєкторій. Обсяг ОП та окремих ОК відповідає фактичному навантаженню здобувачів. Правила вступу, які враховують особливості ОП, чіткі та зрозумілі, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО. Правила визнання ПРН, здобутих в інших ЗВО та при неформальній освіті, регламентовані ЗВО у Положеннях. У реалізації ОП приймають участь висококваліфіковані кадри, які постійно підвищують викладацький рівень. Для досягнення ПРН ОП застосовуються інтерактивні методи навчання та проблемного викладання. За результатами моніторингу і періодичного перегляду ОК відбувається безперервне вдосконалення ОП. Студентоцентризований підхід реалізований в ОП шляхом можливості вибору форм і методів навчання, вибіркових дисциплін. Форми контрольних заходів, правила їх проведення та критерії оцінювання є зрозумілими та доступними. Здобувачі обізнані з правилами оскарження результатів контрольних заходів згідно положень та наказів, які наявні у вільному доступі на сайті ЗВО. Формування академічної доброчесності реалізується через її популяризацію, наявність відповідних Положень, Розпоряджень, Наказів. Публікації та дисертаційні роботи підлягають обов'язковій перевірці відповідальними особами з академічної доброчесності із використанням програм StrikePlagiarism та Unicheck. Освітнє середовище є безпечним для здобувачів і задовольняє їх потреби та інтереси. У ЗВО створена технічна та організаційна підтримка для людей з особливими освітніми потребами. Конфліктні ситуації у здобувачів з науково-педагогічним персоналом, науковим керівником та між собою відсутні. ТНМУ має внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти. Про відповідність міжнародним вимогам надання освітніх послуг свідчить результат наглядного аудиту щодо "Системи управління якістю" й отримання сертифікату системи менеджменту якості ISO 9001:2015. На веб-сайті ЗВО викладено інформацію щодо прав та можливостей всіх учасників освітнього процесу. ТНМУ має достатні фінансові та матеріально-технічні можливості для реалізації ОП. Програми міжнародної академічної мобільності реалізуються шляхом участі здобувачів у міжнародних конференціях. Аспіранти та науково-педагогічні працівники мають вільний доступ до баз Scopus та Web of Science. Тематика НДР здобувачів відповідає напрямкам відповідних кафедр. Здобувачі здійснюють дослідження на базі 5 сучасних лабораторій. Результати НДР аспірантів активно публікуються, зокрема у виданнях Scopus та Web of Science.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

ОП потребує переосмислення та усвідомлення тенденцій розвитку спеціальності. Участь стейкхолдерів у ОП недостатня. Рекомендовано доопрацювати програму ОК "Стоматологія". Для оптимізації навчання за ОП створювати робочі місця для аспірантів. Визначена недостатня кількість ВК, що забезпечують вузьку спеціалізацію. Освітню та наукову компоненти рекомендовано здійснюватися паралельно протягом усього терміну ОП. В робочих програмах ОК та ВК доцільно уточнити, за рахунок яких ПРН досягаються знання, уміння, комунікації. ЕГ рекомендує зменшити кількість документів звітності для здобувачів або надати можливість їх ведення в електронному форматі. Більш детально висвітлювати роботу групи моніторингу ЗВО, проводити регулярне опитування здобувачів ОП щодо результатів перегляду та усунення її недоліків, а також оприлюднювати їх на сайті. Для визначення кращих викладачів та ОК ЕГ рекомендує проведення регулярного опитування аспірантів ОП (двічі на рік). Потребує розвитку програма академічної мобільності здобувачів та практика визнання результатів неформальної освіти. Слід розширити інформаційні можливості щодо інтернаціоналізації ОП, зокрема через соціальні мережі. ЕГ рекомендує залучати кошти ініціативних (пошукових) робіт, грантів, закордонних стипендій для НДР аспірантів в рамках ОП. Для забезпечення участі у стажуваннях, міжнародних і грантових проектах слід покращити інформування та підтримку здобувачів. З урахуванням належного фінансування ЗВО доцільно здійснювати підтримку здобувачів у закупівлі реактивів, необхідних їм для здійснення своїх наукових досліджень. Рекомендовано оприлюднити можливість безкоштовного опублікування статей в журналі ТНМУ "Клінічна стоматологія" для аспірантів. Прозорість та якість системи Moodle, а також розташованих в ній навчально-методичних комплексів з ОП, експертній групі оцінити не вдалось. Враховуючи виявлене текстове запозичення у Звіті про самооцінювання, а також "суфлерство" для здобувачів під час співбесіди з ЕГ, не можна стверджувати про політику "нульової толерантності" до будь-яких проявів академічної недоброчесності у ЗВО. Деякі здобувачі не розуміються в механізмі перевірки академічних текстів на плагіат. На сайті слід впорядкувати інформацію щодо правил вступу, розмістити інформацію щодо академічної мобільності для здобувачів з даної ОП. Частина інформації щодо ОП знаходиться у приватному доступі на кафедрах, що зменшує доступність до них. Існує потреба в розгляді зауважень щодо тайм менеджменту здобувачів. Потужні можливості ЗВО стосовно міжнародних заходів та академічної мобільності недостатньо використовуються в ОП.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Представлена ОНП характеризується чітко сформульованими метою та цілями, що відповідають місії та баченню ЗВО, які представлені на офіційному сайті ТНМУ за посиланням <https://www.tdmu.edu.ua/misiya-universytetu/>, а також концепції розвитку Університету <https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/Kontseptsiya-rozvytku-universytetu-2018-2023.pdf>. Цілі ОНП узгоджені із нормативними документами ТНМУ, зокрема “Положенням про освітні програми, їх моніторинг, перегляд та процедуру оновлення у Тернопільському національному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського МОЗ України”, “Положенням про гарант освітніх програм у Тернопільському національному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського МОЗ України”, “Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Тернопільському національному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського МОЗ України”, “Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії”, “Положення про педагогічну практику аспірантів”, “Положення про порядок визнання результатів навчання отриманих у неформальній та інформальній освіті”, “Положення про академічну доброчесність” та ін., що оприлюднені на офіційному сайті ТНМУ за посиланням <https://www.tdmu.edu.ua/about/public-information/> та <https://aspirantura.tdmu.edu.ua/dokumentacia>. Слід зазначити, що на сайті ТНМУ (<https://www.tdmu.edu.ua/about/license/>) робиться посилання на наказ МОН №707 від 23.06.16 “Про ліцензування освітньої діяльності на третьому освітньому рівні” (<https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2015/06/%D0%9D%D0%B0%BA%D0%B7-%D0%9C%D0%9E%D0%9D-%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8-%D0%B2%D1%96%D0%B4-23.06.2016-%E2%84%96-707-%C2%AB%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%BB%D1%96%D1%86%D0%B5%D0%BD%D0%B7%D1%83%D0%B2%D0%B0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D1%97-%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96-%D0%BD%D0%B0-%D1%82%D1%80%D0%B5%D1%82%D1%8C%D0%BE%D0%BC%D1%83-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D0%BD%D1%8C%D0%BE-%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%BC%D1%83-%D1%80%D1%96%D0%B2%D0%BD%D1%96%D0%B2%BB.pdf>), згідно якого ЗВО має право провадити освітню діяльність за спеціальністю “Стоматологія”, при якій функціонує ОНП, що акредитується. Обсяг ліцензійного обсягу складає 20 осіб.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Про прагнення до врахування позицій і потреб заінтересованих сторін до формулювання цілей та програмних результатів навчання свідчить розробка “Положення про зовнішніх стейкхолдерів освітніх програм Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України”, що розташоване на сайті ТНМУ за посиланням <https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/07/Polozhennya-pro-zovnishnih-stejkholderiv-osvitnih-program-TNMU-2019-1.pdf>. Зі слів Гаранта, якщо перший варіант ОНП (2016) був створений ініціативною групою, яку він очолював, то при її перегляді (2019) були взяті до уваги побажання стейкхолдерів. У доопрацьованій ОНП врахована думка здобувачів освіти у безпосередньому зверненні до Гаранта, що озвучила аспірантка Древницька Р.О., яка до того ж є членом Ради молодих вчених ТНМУ. В розмові з експертами вона підтвердила факт спільної пропозиції аспірантів щодо зміни форми підсумкового контролю низки дисциплін. Окрім того, рекомендація щодо скорочення обсягу теоретичної підготовки для збільшення практично-наукової складової аспірантури під час бесіди з представниками фокус-груп підтверджена керівником Комунального некомерційного підприємства “Тернопільська міська стоматологічна поліклініка №1” Тернопільської міської ради Фалінською Т.А. На засіданні ЦМК ТНМУ (протокол №6 від 20.06.2019) вищезазначені особи виступили з відповідними пропозиціями, які були підтримані членами ЦМК. Також згідно цього протоколу аспірант Радчук В.Б. запропонував зменшити кількість аудиторних годин із дисциплін приблизно на 20%, збільшити обсяг вибіркових дисциплін та ввести у навчальний план дисципліну “Загальна патологія”, проходження педагогічної практики. Як зазначено у самозвіті, за ініціативою профільних проректорів ЗВО, які є внутрішніми роботодавцями, особлива увага у ОНП (2019) надана педагогічній практиці. Також оновлення ОНП відбувалось з урахуванням даних опитування аспірантів, що, згідно результатів анкетування відповідних фокус-груп, відбулися двічі за час функціонування ОНП. Лінки на форми анкет та

результати опитування аспірантів, надані ТНМУ <https://eq-sector.tdmu.edu.ua/%D0%B7%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%BA%D0%B8-%D0%BD%D0%BA%D0%B5%D1%82-%D0%B0%D1%81%D0%BF%D1%96%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%82%D1%96%D0%B2-2019> та https://drive.google.com/file/d/16t-QCVYK1i4Ze962u_C5OOHICdCwQoR4/view. Розроблена ОНП отримала позитивні відзиви від керівників профільних кафедр інших ЗВО України (<https://aspirantura.tdmu.edu.ua/dokumentacia/recenzii>). Слід також зазначити, що програма (2019) знаходилась на громадському обговоренні (<https://www.tdmu.edu.ua/gromadske-obgovorennya-program/>).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Під час перевірки самозвіту виявлений факт текстового запозичення з ОНП підготовки докторів філософії Української медичної стоматологічної академії за Спеціальністю 221 “Стоматологія” щодо доведення відповідності цілей та задач програмних результатів навчання тенденціям розвитку спеціальності та ринку праці (додаток 1). Зі слів укладача, Гаранта, самозвіт складався ним самостійно, без будь-яких запозичень. У відповідь на запит експертної групи, ним зроблено пояснення, що наявність текстових збігів пояснюється однаковим цитуванням нормативних документів Законів, наказів МОН та МОЗ, а також постанов КМ. Проте запозичений текст міститься у відомостях із самооцінювання та стосується власного (оригінального, унікального) бачення ЗВО щодо цілей та ПРН ОНП, які відображають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці. Одночасно треба зазначити, що запозичений фрагмент має описовий характер та не впливає на результативність ОНП. ОНП враховує тенденції розвитку спеціальності та ринку праці, а також має регіональний контекст. В.о. ректора Шульгай А.Г. зазначив велику внутрішню та зовнішню потребу у науково-педагогічних працівниках зі спеціальності “Стоматологія”, що пов’язана із розвитком ринку праці, а саме появою нових навчальних закладів або факультетів, що готують фахівців зі стоматології. Серед можливих роботодавців він, насамперед, зазначив заклади вищої та середньої медичної освіти у Тернополі, Луцьку, Рівному, Хмельницькому. В якості підтвердження ЗВО надані Угоди про співпрацю зі ВНКЗ ЛОР “Львівський інститут медсестринства та лабораторної медицини ім. А. Крупинського”, Луцьким базовим медичним коледжем (додаток 1). В свою чергу, як виявилось, факт підготовки докторів філософії для Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького не є системним та має поодинокий характер (Лисоконь Ю.Ю., очний аспірант 1-го р.н.). Також керівництво ТНМУ сподівається на збільшення власного набору студентів-стоматологів, звідси необхідність розширення викладацького штату. Окрім того, появу додаткових викладацьких вакансій в.о. ректора пов’язує зі зменшенням наповнення груп на п’ятому курсі. Під час бесіди з експертною групою проректор з наукової роботи, проф. Кліщ І.М. розповів про бачення серед потенційних здобувачів мешканців Херсонської та Миколаївської областей, а також іноземних громадян, зокрема, привів приклад громадянки Польщі. Він розповів про ті заходи, що проводяться менеджментом ТНМУ у засобах масової інформації та соціальних мережах для популяризації післядипломної освіти. Згідно відомостей самооцінювання при підготовці ОНП враховано Standards for PhD Education in Biomedicine and Health Sciences in Europe (<https://orpheus-med.org>), власний досвід, досвід вітчизняних ЗВО з даного профілю, іноземних закладів-партнерів. На жаль, оцінка даного підкритерію щодо даної ОНП утруднена з урахуванням відсутності інформації з боку зазначених вище роботодавців та досвіду працевлаштування випускників.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за третім освітньо-науковим рівнем за спеціальністю 221 “Стоматологія” офіційно не прийнятий. Як наслідок, оцінка програмних результатів навчання (ПРН) перевірялись на відповідність вимогам Національної рамки кваліфікацій (НРК) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>). У ОНП, представлений до акредитації, визначені 17 ПРН, які повністю відповідають дев’ятому рівню НРК, тому що забезпечує здатність випускника розв’язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Однією з головних сильних сторін ОНП є розуміння необхідності та готовність керівництва, менеджменту ТНМУ, а також розробників ОНП в особі Гаранта у вдосконаленні ОНП зі спеціальності 221 “Стоматологія”. Чітке виконання цілей ОНП забезпечене та закріплене шляхом створення низки нормативних документів ТНМУ - Положень, що

знаходяться у відкритому доступі на сайті ЗВО. При створенні ОНП врахований галузевий та регіональний контекст, а також потреби ринку праці. ПРН ОНП відповідають дев'ятому рівню НРК.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Відсутність бачення унікальності та оригінальності ОНП з позицій факту плагиату потребує переосмислення та усвідомлення тенденцій розвитку спеціальності, що дозволить забезпечити більшу конкурентоспроможність випускника, та призведе до зростання набору не тільки за рахунок бюджетних коштів, а й на контрактних умовах. На жаль, низка відомостей у самозвіті щодо залучення стейкхолдерів до формування цілей та ПРН за ОНП мають декларативний характер та на момент перевірки не підтверджені відповідними документами. Це стосується активної участі в обговоренні ОНП заявлених у самозвіті представників роботодавців. Окрім того, під час співбесіди з Гарантом заперечений факт участі органів місцевої ради у формуванні мети та цілей ОНП. Не підтверджений внесок у формуванні мети та цілей ОНП представників студентського самоврядування. До визначення цілей та ПРН ОНП рекомендуємо в більшій мірі залучати як внутрішніх (завідувачі профільних кафедр), так і зовнішніх роботодавців. Так, зі слів в.о. ректора ТНМУ одними з головних зацікавлених сторін теперішньої ОНП є керівники медичних коледжів та ЗВО Західного регіону України, на яких щойно сформовані стоматологічні факультети. Також при формуванні цілей та ПРН ОНП доцільно враховувати інтереси абітурієнтів. У підтвердження цього факту під час відкритої зустрічі абітурієнт Ремезюк І.Г. висловила про її бажання, як практикуючого лікаря, викладання найбільш прогресивних технологій у стоматології під час аспірантури. Також при формуванні мети та ПРН ОНП не враховано побажання потенційних абітурієнтів - студентів, а також громадян інших держав. На думку експертної групи, збільшити ефективність ОНП допоможе опитування щодо формування цілей та ПРН не тільки аспірантів, але й усіх груп стейкхолдерів. В якості рекомендації щодо порядку внесення змін в ОНП, перед затвердженням у ЦМК ЗВО доцільно обговорення на спільних засіданнях профільних кафедр або методичних нарадах стоматологічного факультету. До таких тематичних зборів доцільно було б залучати усі зацікавлені сторони - завідувачів, викладачів, аспірантів, студентів, що займаються науковою роботою. Сформовані рішення надавати на затвердження ЦМК ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

В цілому ОНП має чіткі цілі, які пов'язані з місією та стратегією ЗВО. Цілі ОНП та ПРН визначаються переважно з позицій та потреб стейкхолдерів, а також враховують тенденції розвитку спеціальності 221 "Стоматологія", ринку праці, галузевий і регіональний контекст та досвід аналогічних вітчизняних та іноземних ОНП. ПРН відповідають дев'ятому рівню НРК. Проте під час проведення експертизи встановлені факти недостатнього залучення стейкхолдерів до формування цілей ОНП та ПРН, а також сумнівність оригінальності бачення ОНП з позицій розвитку спеціальності та ринку праці, що знижують оцінку за цим критерієм до рівня В. Також зазначимо, що зроблені зауваження не є критичними та на функціонування програми не впливають.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

До акредитаційної справи залучено дві ОНП, затверджені у 2016 (https://docs.google.com/document/d/15u9Xyt8rcGpwsLVCPbPN-zXhrE37a-68OozX4L75O_o/edit) (додаток 2) та 2019 (<https://drive.google.com/drive/folders/1B18Ka7ZSmXGemBibKt123M4SbTYzwnA>), яку була оновлена у зв'язку із появою вимог щодо 25% вибіркового дисциплін. Відповідно до двох ОНП розроблено три навчальні плани - 2016 (додаток 2), 2018-2019 ("перехідний" зі слів Гаранта) (додаток 2) та 2019 (<https://drive.google.com/drive/folders/1Tozs-Tdkeh23tyMQZwX8YK-qKsA9tr6B>). Натепер аспіранти 3-4 курсу навчаються за планом 2016, а 1-2 курсу - за "перехідним". Відповідно розклад занять складений за обома планами (<https://aspirantura.tdmu.edu.ua/na-dopomogu-aspirantu/Timetable>). ОНП та навчальний план 2019 планується до впровадження лише з вересня 2020. Як пояснив Гарант, у 2019 вступ до аспірантури відбувався на ОНП (2016). Впровадження нової ОНП у вересні 2019 було неможливим, тому що на початок нового навчального року були роздруковані індивідуальні навчальні плани, складений графік навчального процесу, розраховано педагогічне навантаження за ОНП 2016. Окрім того робочі програми навчальних дисциплін за новою ОНП були створені та затверджені лише у період з жовтня 2019 по червень 2020 (після затвердження 24.09.2019 нового навчального плану). Найбільш суттєві відмінності між ОНП (2016) та ОНП (2019) полягають у наступному. В ОНП (2019) освітня

складова збільшена на 4 кредити - з 48 до 52 за рахунок збільшення обов'язкових компонент на 3 кредити, а вибіркових - на 1 кредит. Головною перевагою ОНП (2019) слід вважати появу можливості вибору дисциплін. Якщо у ОНП (2016) і складеній за нею навчальному плані в якості дисципліни вибору, якою вона при відсутності вибору не була, позиціонували лише "Актуальні питання стоматології" (12 кредитів), то у ОНП (2019) обсяг вибіркових дисциплін збільшена до 15. При цьому обсяг вибіркових компонент склав 13 кредитів, що відповідає вимозі 25% від загальної кількості кредитів. Також згідно ОНП (2019) за часом диференційована освітня складова - 1-4 семестри, педагогічна практика - 4 семестр, наукова робота - 5-8 семестри. Таким чином, загальний обсяг ОНП (2019) (у кредитах ЄКТС), складає 52, з яких 39 приходяться на обов'язкові компоненти, а 13 - на вибіркові. Обсяг освітньої складової ОНП (2019) повністю відповідає ст.5 Закону України "Про вищу освіту" (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Програма, яка введена в дію з 01.10.2019, для аспірантів 1 р.н., передбачає 6 основних ("Філософія науки", "Академічна доброчесність", "Методологія наукового дослідження (наукові семінари за темами дисертаційних досліджень)", "Педагогіка та психологія вищої школи з основами риторики", "Іноземна мова наукового спілкування", "Клінічна епідеміологія та доказова медицина") та 9 дисциплін на вибір ("Основи патентознавства, інтелектуальної власності та трансферу технологій", "Методи статистичного аналізу в наукових дослідженнях", "Біоетичні аспекти наукових досліджень", "Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин", "Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності", "Академічне письмо", "Менеджмент в охороні здоров'я", "Наукові підходи до організації та проведення доклінічних досліджень", "Конфліктологія"). На 2 р.н. аспірант вивчає як обов'язкову навчальну дисципліну "Стоматологія", а також обирає 3 курси за вибором серед 3 блоків по 2 дисципліни "Аналіз сучасних проблем та наукових напрямків в стоматології" та "Основи естетичної реставрації зубів" (І блок), "Загальна патологія" та "Методологія і техніка інструментальних та лабораторних досліджень" (ІІ блок), "Профілактика стоматологічних захворювань" та "Сучасні технології суцільнолітного протезування" (ІІІ блок). Зі слів Гаранта термін "Спеціалізація" у назві навчальної дисципліни "Стоматологія" означає те, що аспірант навчається на тій профільній кафедрі, до якої він прикріплений. При цьому програма єдина та охоплює всі розділи стоматології і не передбачає поглибленого вивчення будь-якої стоматологічної спеціалізації. Зміст ОНП має чітку структуру, ОНП структурована у контексті загального часу навчання - за семестрами навчання, а також змістовно (цикли дисциплін загальної та професійної підготовки). До того ж вибіркові дисципліни циклу професійної підготовки на другому році навчання розбиті на три блоки по дві дисципліни. Освітні компоненти, включені до ОНП, складають логічну взаємопов'язану систему освітніх компонентів (структурно логічну схему). Взаємопов'язаність освітніх компонентів полягає у тому, що спочатку викладаються дисципліни, які забезпечують оволодіння загальнонауковими компетентностями, універсальними навичками дослідника, мовних компетентностей, а також здобуття глибинних знань із спеціальності, а потім відбувається їх реалізація під час проведення наукової частини програми. Обов'язкові освітні компоненти, включені до ОНП, у сукупності призводять до досягнення цілі та всіх ПРН, що продемонстровано у відповідній матриці. Здійснений експертною групою аналіз дозволяє стверджувати, що кожний ПРН повністю охоплений змістом ОНП. ПРН та компетентності, визначені ОНП, забезпечуються винятково за рахунок обов'язкових освітніх компонент.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

На думку експертної групи зміст ОНП відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності, а саме галузі знань 22 "Охорона здоров'я" спеціальності 221 "Стоматологія", що забезпечується викладанням ОК "Стоматологія" (12 кредитів ЄКТС) та ВК "Аналіз сучасних проблем та наукових напрямків в стоматології" (4 кредити ЄКТС), "Основи естетичної реставрації зубів" (4 кредити ЄКТС), "Профілактика стоматологічних захворювань" (3 кредити ЄКТС), "Сучасні технології суцільнолітного протезування" (3 кредити ЄКТС). Наукова компонента ОНП передбачає виконання аспірантами дисертаційних досліджень, що відповідають спеціальності 221 "Стоматологія" (у додатку 2 перелік тем дисертаційних досліджень здобувачів). Одночасно ОК "Філософія науки", "Академічна доброчесність", "Методологія наукового дослідження", "Клінічна епідеміологія та доказова медицина", "Іноземна мова наукового спілкування" забезпечують фундамент для проведення наукових досліджень, тоді як "Педагогіка та психологія вищої школи з основами риторики" та "Педагогічна практика" навчають аспіранта викладати вищезазначену спеціальність.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Основним механізмом формування індивідуальної освітньої траєкторії є вибіркові дисципліни, порядок вибору яких наведений у "Положенні про вибіркові дисципліни", наданому на офіційному сайті ТНМУ за посиланням <https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/08/vybirkovyi-dystsypliny.pdf>. Аспіранти мають можливість обрати

дисципліни з каталогу, який розміщується за лінком <https://www.tdmu.edu.ua/katalog-vybirkovyih-dystsyplin/>. За цим посиланням знаходиться короткий опис дисципліни, повний опис - на сторінках кафедр, де вони викладаються. Здобувачі також мають можливість обирати з переліку тих ВК, що пропонуються для другого рівня вищої освіти (магістр). Після здійсненого вибору аспірант у письмовому вигляді повідомляє відділ аспірантури. Його вибір вноситься до індивідуального навчального плану. Індивідуальна освітня траєкторія передбачає вибір аспірантом дисциплін у обсязі 13 кредитів ЄКТС, з яких 3 кредити становлять дисципліни з циклу загальної підготовки (1 р.н.) та 10 кредитів – з циклу професійної підготовки (2 р.н.). На 1 курсі аспірант обирає 1 дисципліну з 9, на 2 курсі по 1 з трьох блоків дисциплін. Проте такий порядок планується до впровадження лише з 2020 р. Натепер, навчання ВК аспірантами 2-4 років не здійснювалось. Зі слів Гаранта, за рішенням проректора з наукової роботи, аспіранти набору 2019 р., які навчаються за перехідним планом, усі дисципліни за вибором проходять на 2 курсі за ухваленням графіком. Таким чином, експертна комісія на момент акредитації не мала можливості відстежити порядок навчання дисциплінам за вибором ні зі слів здобувачів, ні за індивідуальними навчальними планами (зразок останніх, який не змінювався з 2016 р. дотепер, надається у додатку 2). Внаслідок ознайомлення зі змістом ВК, які пропонуються для вибору та вивчення здобувачам за ОНП 2019 р. з 2020 р., слід зазначити, що вони здатні забезпечити формування ПРН як загальної, так і професійної підготовки аспіранта. При формуванні переліку ВК професійного спрямування враховані здобутки наукових шкіл профільних кафедр, що доводиться списком публікацій у приведеному додатку 2. ВК “Основи естетичної реставрації зубів”, “Профілактика стоматологічних захворювань”, “Сучасні технології суцільнолітного протезування” забезпечують вузьку спеціалізацію аспірантів, відповідно з терапевтичної, дитячої та ортопедичної стоматології. На жаль, вибіркова дисципліна за напрямком хірургічної стоматології відсутня. Наукова складова ОНП оформлюється у вигляді Індивідуальних планів навчання в аспірантурі, зразок яких на прикладі аспіранта 4 року навчання, наданий у додатку 2. Представлені до ознайомлення індивідуальні плани погоджені з науковими керівниками, в них зазначені теми дисертаційних робіт, терміни, а також виконані дії, зараховані до проміжної атестації.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка аспірантів згідно представленої ОНП ведеться у трьох напрямках - викладач, лікар-стоматолог, науковий дослідник. Відповідно для набуття компетенцій щодо викладацької діяльності забезпечують такі ОК як “Педагогіка та психологія вищої школи з основами риторики” (3 кредити, 90 годин, з яких 34 аудиторні та 56 - позааудиторні) та педагогічна практика, яка відбувається на 4 семестрі протягом 8 тижнів та містить 6 кредитів 180 годин, з яких 72 - аудиторних та 108 позааудиторних годин. Таким чином, 60% годин складає пасивна практика (навчально-методична робота, що включає підготовку до занять, методичну роботу, відвідування та аналіз занять тощо), а 40% відводиться на активну практику, тобто читання лекцій (лише за рішенням кафедри) та проведення практичних занять. Регламент практики визначений в Положенні, наданому за посиланням <https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/Polozhennya-pro-pedagogichnu-praktyku-aspirantiv-TNMU.pdf>. Зразок звіту про виконання індивідуального плану педагогічної практики наведений у додатку 2. Зі слів випускника цього року Радчука В.Б., він проходив педагогічну практику на другому семестрі третього р.н., проводив практичні заняття зі студентами 4-5 курсів. Викладання спеціальності іноземними мовами забезпечується здобуттям мовних компетентностей за рахунок ОК “Іноземна мова наукового спілкування” (6 кредитів, 180 год., з яких 84 - аудиторні та 96 - позааудиторні). Набуття компетенцій лікаря-стоматолога забезпечується проведенням навчання на клінічних базах ТНМУ у Комунальному закладі “Тернопільська університетська лікарня” Тернопільської обласної ради. Під час інтерв'ювання здобувачів випускник Радчук В.Б. розповів, що він цілком задоволений навчанням в аспірантурі, тому що йому вдалось підвищити рівень володіння базовими практичними навичками зі спеціальності, які він здобув за час навчання в магістратурі. До того ж після аспірантури він досконало володіє методами діагностики та лікування стоматологічних хворих, які були використані в дисертаційній роботі, зокрема протезуванням металокерамічними конструкціями, одонтопрепаруванням, фіксацією незнімних протезів, ізоляцією робочого поля, малоінвазивними технологіями забору цитологічного матеріалу. Отримання компетенцій, пов'язаних із науковою роботою, передбачається за рахунок виконання дисертаційного дослідження на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Насамперед, набуття здобувачами соціальних навичок (soft skills) відбувається під час вивчення циклу дисциплін загальної підготовки “Педагогіка та психологія вищої школи з основами риторики”, “Академічна доброчесність”, “Конфліктологія”, “Іноземна мова наукового спілкування”, а також протягом проходження педагогічної практики. Здобувачі набувають соціальних навичок, до яких відносяться вміння визначати індивідуально-психологічні особливості особистості за їхніми проявами у діяльності та спілкуванні, аналізувати та розв'язувати перед- та конфліктні ситуації, диференціювати когнітивний, афективний, а також контактний аспекти спілкування, проводити аналіз комунікативних засобів, розрізняти поняття “міжособистісне і рольове спілкування”, “соціальна позиція”, “соціальний статус”, “ритуальне спілкування”, “імперативне спілкування”, з'ясувати функції та значення спілкування в суспільстві та колективі та ін. Соціальні навички здобувають і при вивченні дисциплін професійного спрямування. Сюди можна віднести ораторські здібності, управління часом, лідерські характеристики, роботу в колективі. Під час навчання за ОНП здобувачі вчать представляти результати наукових досліджень українською та англійською або німецькою мовами, а також вміти організовувати навчальний процес та НДР різного рівня. Вони опановують навички відстоювання своєї точки зору із дотриманням етичних принципів та на підставі принципів

академічної доброчесності, співпрацювати з іноземними колегами та партнерами. Зі слів випускника 4-го р.н. Радчука В.Б. протягом періоду навчання в аспірантурі він підвищив рівень володіння англійською мовою, що дозволяє йому найближчим часом екзаменуватися на здобуття сертифікату рівня B2. Він також зазначив, що проходження аспірантури дозволило йому набутти базових засад науковця, зокрема писати тези та статті, проводити дослідження. Він набув комунікативних навичок за час проходження педагогічної практики. Під час співбесіди з експертною групою проф. Гевкалюк Н.О. зазначила про досвід формування соціальних навичок у здобувачів при спілкуванні з дітьми з особливими потребами при відвідуванні дитячого будинку, який знаходиться у курації співробітників ТНМУ (згода про співпрацю з благодійною організацією «Дім милосердя» - у додатку 2).

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт підготовки докторів філософії за спеціальністю 221 “Стоматологія” галузі знань 22 “Охорона здоров’я” на даний час відсутній. За відсутності Стандарту, зазначимо що представлена до атестації ОНП включає цикли дисциплін, що забезпечують оволодіння аспірантом компетентностей з чотирьох складових НРК для дев’ятого рівня (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>). Оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору забезпечується нормативними дисциплінами з циклу загальної підготовки “Філософія науки”, “Академічна доброчесність” (6 кредитів ЄКТС). Здобуття мовних компетентностей передбачає навчання ОК “Іноземна мова наукового спілкування” обсягом 6 кредитів ЄКТС. Набуття універсальних навичок дослідника забезпечують ОК “Методологія наукового дослідження” та “Педагогіка та психологія вищої школи з основами риторики” (6 кредитів ЄКТС), а також дисципліни за вибором, кожна обсягом 3 кредити ЄКТС, “Основи патентознавства, інтелектуальної власності та трансферу технологій”, “Методи статистичного аналізу в наукових дослідженнях”, “Біоетичні аспекти наукових досліджень”, “Правовий статус суб’єктів медичних правовідносин”, “Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності”, “Академічне письмо”, “Менеджмент в охороні здоров’я”, “Наукові підходи до організації та проведення доклінічних досліджень”, “Конфліктологія”. Здобуття глибоких знань зі спеціальності забезпечують ОК “Клінічна епідеміологія та доказова медицина”, “Стоматологія” та “Педагогічна практика” загальним обсягом 21 кредит та ВК “Аналіз сучасних проблем та наукових напрямків в стоматології” (4 кредити ЄКТС), “Основи естетичної реставрації зубів” (4 кредити ЄКТС), “Загальна патологія” (3 кредити ЄКТС), “Методологія і техніка інструментальних та лабораторних досліджень” (3 кредити ЄКТС), “Профілактика стоматологічних захворювань” (3 кредити ЄКТС), “Сучасні технології суцільнолітного протезування” (3 кредити ЄКТС).

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОНП та окремих її компонентів відповідає фактичному навантаженню здобувачів. Аудиторне навантаження навчальної дисципліни є не меншим 1/4 від загального освітнього навантаження з цієї дисципліни. Відповідно навчальний час, відведений для самостійної роботи не перевищує 3/4 загального обсягу, відведеного для кожної з навчальних дисциплін. Число кредитів ЄКТС за наданою ОНП становить 52 кредити, або 1560 год. Загальне аудиторне навантаження складає 584 год. (37,4 % від загальної кількості годин), тоді як решта 62,6% (976 год.) передбачено на самостійну роботу. Серед аудиторних годин лекції складають 126 год., семінарські заняття - 96 год., переважають практичні заняття - 362 год. Виконання всіх освітніх компонентів ОНП передбачене протягом першого (27 тижнів) і другого (18 тижнів) року навчання. Кількість годин на тиждень на першому семестрі складає 11 год., на другому - 10 год., на третьому - 10 год., на четвертому - 13 год., в середньому - 11 год. Кількість екзамينів у першому семестрі - 1, у четвертому - 2; заліків: у першому - 2, у другому - 4, у третьому - 2, у четвертому - 1. Загальне число іспитів - 3, заліків - 9. На третьому і четвертому курсі (5-8 семестри) здобувач виконує наукову роботу у довільному графіку, затвердженому у індивідуальному плані навчання в аспірантурі. Індивідуальна бесіда зі здобувачами продемонструвала їх цілковиту задоволеність розподілом фактичного навантаження. Обсяг їх самостійної роботи складає приблизно декілька годин на день та не є надмірним з жодної дисципліни. У підтвердження слів начальника навчального відділу Машталіру А.І. аспіранти відзначили, що при визначенні співвідношення фактичного навантаження та обсягу окремих освітніх компонентів за ОНП їх інтереси взяті до уваги. За результатами інтерв’ювання механізм врахування інтересів здобувачів у визначенні співвідношення фактичного навантаження та обсягу навчальної дисципліни полягає у виконанні рекомендацій науково-педагогічного складу, опрацюванні результатів анкетування, а також за безпосереднім зверненням здобувачів.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою навчання представленою ОНП не передбачена.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг ОНП та окремих ОК відповідає вимогам законодавства та передбачає цикли дисциплін загальної та професійної спрямованості відповідно до чотирьох складових НРК. Розроблена структурно-логічна схема ОНП дозволяє аспіранту послідовно досягти заявлених ПРН, а на останніх роках навчання зосередитись на виконанні дисертаційного дослідження. Позитивне враження щодо наповнення навчальних програм загальної підготовки, серед яких “Академічна доброчесність”, “Іноземна мова професійного спілкування”, а також чіткості регламенту проходження педагогічної практики, описаному у відповідному Положенні. ОНП за наповненням відповідає предметній області спеціальності. ОНП забезпечує можливість формування індивідуальних освітніх траєкторій як під час навчального процесу за рахунок достатньої кількості навчальних дисциплін на вибір, так і при виконанні НДР, а також запечує опанування соціальних навичок. ОНП та навчальний план передбачають набуття компетентностей, необхідних для подальшої професійної та наукової діяльності. Обсяг ОНП та окремих ОК відповідає фактичному навантаженню здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Програма навчальної програми “Стоматологія” потребує доопрацювання задля підвищення рівня її складності, а також доповнення найбільш сучасними та прогресивними технологіями діагностики та лікування стоматологічних хворих. До оптимізації програми слід залучити провідних фахівців усіх профільних кафедр. Навчальну дисципліну “Стоматологія” доцільно викладати не на одній кафедрі, за якою закріплений аспірант, а на всіх чотирьох профільних кафедрах згідно тематики занять. На думку експертів навчальна програма зі стоматології потребує скорочення лекцій та збільшення кількості практичних занять, як більш ефективної форми навчання на третьому рівні вищої освіти. Для найбільш ефективного виконання ОНП рекомендується проводити практичні заняття виключно на клінічних базах кафедр зі створенням персонального робочого місця для кожного аспіранта відповідно профілю, де він матиме можливість здійснювати не тільки клінічну частину наукового дослідження, а й підвищувати рівень професійних навичок зі спеціальності. З урахуванням вимог до ОНП третього рівня акредитації існує потреба збільшити кількість навчальних дисциплін за вибором, що забезпечують вузьку спеціалізацію. Натепер відсутня навчальна дисципліна за вибором зі стоматології хірургічного напрямку. При цьому при створенні нових програм навчальних дисциплін слід враховувати найбільш актуальні напрямки сучасної стоматології, наприклад, комп'ютерну діагностику, використання високоточної оптики, імплантопротетику, гнатологію тощо. Наразі освітня компонента ОНП реалізується протягом 1-2 року навчання, а наукова - 3-4, тобто вони відокремлені у часі. Зі слів Гаранта така хронологія навчального процесу при першочерговому проходженні освітньої програми надалі вивільнить час для наукових досліджень. Проте, на думку експертної групи, освітня та наукова компоненти повинні здійснюватися паралельно, що дає змогу, з одного боку, збільшити термін виконання наукового дослідження, в тому числі отримати результати віддалених спостережень (3 роки) та провести статистичну обробку даних, з іншого - забезпечити послідовність викладання загальних дисциплін, що відповідатиме перебігу виконання наукового дослідження та забезпечить мотивацію аспіранта для їх вивчення.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Обсяг ОНП відповідає вимогам чинного законодавства. Зміст ОНП характеризує чітка структура. Обов'язкові та вибіркові освітні компоненти формують логічну систему вивчення різних дисциплін за навчальними семестрами, що дозволяє аспіранту досягти заявлених ОНП. Програма, що акредитується, відповідає предметній області спеціальності 221- Стоматологія. ОНП забезпечує можливість формування індивідуальних освітніх траєкторій навчання, а також опанування соціальних навичок здобувачами протягом всього періоду навчання. ОНП та навчальний план забезпечують практичну підготовку аспірантів, що передбачає набуття компетентностей, необхідних для подальшої професійної та наукової діяльності. ОНП гарантує набуття соціальних навичок, що відповідають заявленим цілям та ПРН. ОНП, за відсутністю стандарту, відповідає НРК. Обсяг ОНП та окремих ОК відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та ПРН. Разом з тим, ОНП знаходиться на етапі формування та впровадження, а отже потребує подальшого удосконалення за рахунок перегляду програм навчальних дисциплін професійного спрямування, як ОК, так і ВК.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОНП 221 “Стоматологія” оприлюднені на офіційному сайті ТНМУ за посиланням <https://drive.google.com/file/d/1D-gHnuPChanwfxooBUQ61LCthN3GWKrz/view>. Перелік документів, розклад та програми підготовки до вступних випробувань до аспірантури - за лінком <https://aspirantura.tdmu.edu.ua/for-abiturients>. Правила прийому є прозорими, чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. Вони забезпечують доступ до навчання за неупередженим конкурсом, зокрема за результатами оцінки письмових іспитів (тестування) зі спеціальності та іноземної мови з урахуванням наукових досягнень у вигляді публікацій, а також знання іноземної мови за наявності сертифіката міжнародного зразку. Зі слів цьогорічної абітурієнтки Ремезюк І.Г., вона цілком задоволена обсягом та формою подачі інформації щодо вступу до аспірантури на сайті. Під час бесіди з експертами здобувачі теж відзначили, що всю інформацію щодо вступу до аспірантури вони отримали з офіційного сайту.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Вимоги до вступників враховують особливості спеціальності 221 “Стоматологія” та специфіку третього рівня вищої освіти. Вступникам потрібно мати ступінь магістра (спеціаліста) медичного, фармацевтичного спрямування. При вступі береться до уваги наявність опублікованих наукових праць у фахових виданнях, за відсутності яких оцінюється науковий текст зі спеціальності. Програми вступних випробувань формуються на рівні освітнього рівня магістра (спеціаліста) зі спеціальності 221 “Стоматологія”. Від вступника вимагають достатньої мовної підготовки, що відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій та підтверджується наявним сертифікатом або перевіряється за результатами складання вступного іспиту.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих в іноземних закладах регулюється “Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу” (<https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/Akademichna-mobilnist.pdf>). Результат навчання в інших ЗВО зараховується на підставі академічної довідки про результати виконання ОНП шляхом порівняння та визнання кредитів з переліком та результатами вивчених навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про форму контролю, завіреною в установленому порядку. Визначені в Положенні правила є чіткими і зрозумілими, а також відповідають Лісабонській конвенції. Під час співбесіди із аспірантами експертна група встановила, що вони знають про свої права на визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, в тому числі іноземних. В процесі відкритої зустрічі, абітурієнт Ремезюк І.Г. висловила побажання щодо такого досвіду. Проте, на момент проведення експертизи, практика академічної мобільності за ОНП відсутня.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюються “Положенням про порядок визнання результатів навчання отриманих у неформальній та інформальній освіті” за лінком <https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/Polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultatativ-navchannya-otrymanyh-u-neformalnij-ta-informalnij-osviti.pdf>. Випускник цього року Радчук В.Б. зазначив про підвищення професійної кваліфікації на різного роду вебінарах, майстер-класах, в тому числі онлайн. Проте практика визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті серед здобувачів цієї ОНП відсутня.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила вступу, які стосуються ОНП, чіткі та зрозумілі, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО. Правила прийому на ОНП враховують особливості самої програми. ЗВО регламентовано у відповідних Положеннях, що знаходяться у вільному доступі на офіційному сайті, правила визнання результатів навчання, здобутих в інших ЗВО та отриманих у неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Не прописані особливості умов вступу до аспірантури зі спеціальності 221 - “Стоматологія”, яка є клінічною, щодо необхідності пред’явлення сертифікату лікаря-спеціаліста (для вітчизняних громадян) або свідоцтва про навчання в клінічній ординатурі (для іноземців). Експертна група рекомендує розвивати програму академічної мобільності здобувачів, яка згідно “Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук” (п.28) вважається ознакою кращих практик. На жаль, під час зустрічі з здобувачі виявились не проінформованими про те, що таке неформальна освіта і про можливість її здійснення, передбачену ОНП. Надалі рекомендуємо ознайомлювати здобувачів про можливість такої форми освіти, а також впровадження визнання її результатів навчання. Натепер ця практика лише описана у відповідному Положенні, тоді як досвіду її проведення немає.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОНП є чіткими та прозорими. Вони забезпечують доступ до навчання на третьому рівні за неупередженим конкурсом, а також враховують особливості самої ОНП. У ЗВО розроблені та оприлюднені правила визнання результатів навчання аспірантів в інших ЗВО. У ОНП визначено чіткі та зрозумілі правила зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Проте ОНП потребує вдосконалення щодо відповідності цьому критерію, зокрема доповнення правил вступу до аспірантури з урахуванням клінічної специфіки, а також розвитку практики академічної мобільності та визнання результатів навчання неформальної освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

“Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії у ТНМУ імені І.Я.Горбачевського”, що затверджене ВР (протокол №11 від 29.08.2019) <https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/polojenia.pdf>, регламентує шляхи досягнення ПРН. Форми і методи навчання та викладання, а саме: практичні та семінарські заняття, інтерактивні науково-пізнавальні лекції, тренінги (<https://science.tdmu.edu.ua/diyalnist-viddilul/rozklad-zanat>), експериментальні та клінічні дослідження, написання наукових публікацій, оприлюднення результатів наукових досліджень, підготовка дисертаційної роботи, відповідають основним вимогам студентоцентрованого підходу та переносять фокус освіти з викладача на студента. Під час зустрічі керівник навчального відділу Машталір А.І. наголошував, що формулювання наукової гіпотези, мети і завдання дослідження, розробка його дизайну та плану дослідження аспіранти опановують в ході вивчення дисципліни “Методологія наукового дослідження”, впровадження та презентація результатів дослідження – “Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності”, “Педагогіка та психологія вищої школи з основами риторики”, “Іноземна мова наукового спілкування”, аналіз результатів – “Методи статистичного аналізу в наукових дослідженнях”. Студентоцентрований підхід реалізований в ОНП шляхом надання можливості вибору форм навчання. Приклад. Аспіранти навчаються на очній як денній (Баліцька О.Ю., Болук Ю.В., Древницька Р.О.), вечірній формі (Фалінський М.М., Чарківський Т.Ю., Худан Р.І., Фесик В.Л.), так і на заочній (Краснокутський О.А., Лисоконь Ю.Ю.), що дозволило індивідуально врахувати інтереси здобувачів вищої освіти. Також в ОНП “Стоматологія” (діє з 01.10.2019) надана можливість вибору здобувачами дисциплін відповідно до специфіки наукового дослідження. Для аспірантів 1-го р.н. пропонується 9 дисциплін на вибір. Зі слів аспірантки Паламарчук О.О., вона обрала дисципліну “Основи патентознавства, інтелектуальної власності та трансферу технологій”; Лисоконь Ю.Ю. – “Конфліктологію”. Робочі програми вибіркового дисциплін “Основи патентознавства, інтелектуальної власності та трансферу технологій” і “Конфліктологія” затверджені 10.10.2019 і 16.10.2019 відповідно (https://drive.google.com/drive/folders/1wr9g_Ixyu1C5PfBMN6pO8teyOSXK-IC5). Після академвідпусток аспіранткам Паламарчук О.О. (листок непрацездатності допологовий і після), Яцук Ю.С. (догляд за дитиною до досягнення нею трирічного віку) буде складено Індивідуальний графік навчання з метою виконання навчального плану за ОНП (2019) (додаток 4). Методи навчання і викладання, що застосовуються на ОНП, базуються на принципах свободи слова і творчості, поширенні знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Усім учасникам освітнього процесу під час вступної кампанії, згодом на першому занятті, а загалом протягом усього періоду навчання надається доступна, зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв

оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Зі слів завідувача сектору аспірантури, клінічної ординатури та магістратури доц. Потіхи Н.Я. при зарахуванні до аспірантури аспірант отримує доступ до внутрішніх ресурсів web-порталу університету, де в системі Moodle (<https://moodle.tdmu.edu.ua/login/index.php>) розташовані відповідні навчально-методичні комплекси з дисциплін, передбачених навчальним планом та ОНП. Доступ до вказаної інформації аспірант може отримати з ОНП, навчального плану, робочих програм з дисциплін, передбачених ОНП та навчальним планом, які наявні на офіційному web-порталі університету <https://www.tdmu.edu.ua/> у вільному доступі. Приклад. В процесі відкритої зустрічі Ремезюк І.Г., випускниця Університету, яка планує вступати до аспірантури, була повністю обізнана щодо форм навчання, програми та дат проведення вступних іспитів, робочих навчальних програм, тощо. В робочих програмах навчальних дисциплін, що включені до ОНП, висвітлена інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Приклад. Робоча навчальна дисципліна “Стоматологія” містить детальний опис цілей, компетентностей, очікуваних програмних результатів навчання, переліку методів навчання та контролю, критеріїв оцінювання, рекомендованої літератури, тематичних планів занять, методичних вказівок (додаток 4). Порядок та критерії оцінювання здобутих результатів навчання персонально доводяться до відома кожного аспіранта під час: зустрічі з співробітниками наукового відділу, сектору аспірантури, клінічної ординатури та магістратури, першого заняття з відповідної дисципліни. Приклад. П процесі анкетування 67 здобувачів освіти ТНМУ (2020), 95,5% респондентів зазначили, що їм зрозумілі критерії оцінювання знань, умінь та навичок, що застосовувалися викладачами (додаток 4).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Наукова складова ОНП передбачає проведення аспірантом власного наукового дослідження та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Наукові теми аспірантів виконуються в рамках НДР кафедр (<https://www.tdmu.edu.ua/napryamky-nakovoji-diyalnosti/>). Приклад. В рамках НДР каф. дит. стоматології “Вивчення метаболічного гомеостазу організму при захворюваннях органів ПР у осіб різного віку та оптимізація їх лікування і профілактики” (керівник проф. Авдєєв О.В.) виконується дис.робота здобувача Древницької Р.О.; каф. ортоп. стоматології (керівник проф. Гасюк П.А.) “Мультидисциплінарний підхід до вивчення патогенезу та лікування основних стомат. захворювань на основі вивчення механізмів пошкодження тканин ПР на тлі супутньої соматичної патології” виконується дис.робота здобувача Краснокутського О.А. і “Розробка нових індивідуалізованих підходів та діагностики, лікування та профілактики стомат. захворювань у пацієнтів із первинними та вторинними ураженнями тканин ПР на основі вивчення їх патогенетичних механізмів” - Яцук Ю.С. Аспірант розпочинає роботу під контролем свого керівника, а потім працює самостійно. Власні наукові дослідження здобувачі ступеня доктора філософії мають змогу проводити на базі атестованих наукових лабораторій ТНМУ (<https://www.tdmu.edu.ua/certified-laboratories/>). Приклад. Аспірантка Древницька Р.О. (3-го р.н.) виконує дослідження “Клінічно експериментальне обґрунтування лікування основних стомат. захворювань за різної реактивності організму” у віварії, міжкафедральній навчально-дослідній лабораторії (МНКЛ, Свідоцтво №052/13) та Центральній науково-дослідній лабораторії (ЦНДЛ, Свідоцтво №053/13). Під час зустрічі аспірант Чарківський Т.Ю. (2-го р.н.) зазначив, що виконує дослідження “Експериментально-клінічне обґрунтування використання ксеноматеріалів у комплексному лікуванні захворювань тканин пародонта” у лабораторії мікробіологічних та паразитологічних досліджень (ЛПД, Свідоцтво №054/13). По ходу опитування 67 аспірантів ТНМУ (2020), вони відзначили працівників лабораторій за їх старання допомогти у проведенні досліджень (додаток 4). Під час реалізації ОНП аспіранти набувають універсальні навички дослідника. Приклад. В процесі вивчення дисципліни циклу заг. підготовки “Методологія наукового дослідження” здобувачі опановують застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, управління науковими проектами, реєстрації прав інтелектуальної власності, презентації результатів наукового дослідження. Обираючи одну із двох дисциплін II блоку циклу проф. підготовки (“Загальна патологія”/“Методологія і техніки інструментальних та лабораторних досліджень”), аспірант засвоює основні концепції, розуміння теоретичних і практичних проблем, оволодіння термінологією. Здобувачі надрукували 8 наукових праць в журналі “Клінічна стоматологія” ТНМУ (додаток 4). Приклад. Lysokon Y.Y. (2019). Сучасні погляди на застосування в стоматології аутологічної, збагаченої тромбоцитами плазми. Клінічна стоматологія, (3), 40-45.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

В ТНМУ розроблено “Положення про освітні програми, їх моніторинг, перегляд та процедуру оновлення” (<https://drive.google.com/file/d/1tUteBWovIONuOoZgQn8ZwDNPErUJQDl8/view>), що визначає загальні положення, структуру, систему розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду та оновлення освітніх програм в Університеті. Оновлення змісту освіти враховує потреби здобувачів, що визначаються за результатами аналізу щорічного опитування. Участь науково-педагогічних працівників та здобувачів у науково-практичних конференціях та конгресах, до яких залучаються провідні науковці та фахівці світу за відповідною спеціальністю, результати власних досліджень за тематикою науково-дослідної роботи профільних кафедр, що впроваджуються в освітній процес, а також публікації у вітчизняних та іноземних періодичних виданнях, спонукають до оновлення змісту навчання, перегляду та доповнення джерел наукової інформації на підставі сучасних досягнень стоматологічної науки та практики. Щорічно питання оновлення змісту освітніх компонентів щороку переглядаються та затверджуються на засіданнях кафедр з урахуванням ініціатив здобувачів та роботодавців, затверджуються на ЦМК та проректорами з наукової роботи та науково-педагогічної роботи. В результаті такого перегляду відбувається

безперервне вдосконалення програм та забезпечення належного конкурентоспроможного рівня освітніх послуг. Приклад. Робоча програма дисципліни “Стоматологія” була обговорена на засіданні кафедри терапевтичної стоматології (протокол №3 від 10.10.2019), затверджена цикловою методичною комісією (ЦМК) (протокол №1 від 10.10.2019), затверджена проректорами з наукової роботи та науково-педагогічної роботи 11.10.2019 (додаток 4). Оновлені програми оприлюднюються на сайті університету.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов’язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності ТНМУ тісно пов’язана з іноземними партнерами університету (83 ЗВО з 32 країн світу) (<https://www.tdmu.edu.ua/zakordonni-partnery/>). Приклад. Ташкентський державний стоматологічний інститут (м.Ташкент, Узбекистан) є закордонним партнером, де відбувається рецензування і офіційне оприлюднення результатів дисертаційних досліджень. Програми міжнародної академічної мобільності реалізуються шляхом участі здобувачів у наукових заходах за межами України. Приклад. Аспірант кафедри терапевтичної стоматології Радчук В.Б. виступив із доповіддю “Influence of various types of odontopreparation on morphological organization of tooth tissues” на секційному засіданні конференції в секції ортопедична та терапевтична стоматологія VII Міжнародний медичний конгрес студентів та молодих лікарів “MedEspera 2018”, (2018, м. Кишинів, Республіка Молдова) (<https://www.tdmu.edu.ua/2018/05/08/delegatsiya-stomatologiv-tdmu-vzlyala-uchast-u-roboti-mizhnarodnogo-medychnogo-kongresu-studentiv-ta-molodyh-likariv-medespera-2018-v-m-kyshyniv-respublika-moldova/>). Бібліотека ТНМУ має доступ до джерел наукометричних баз Scopus та Web of Science і надає можливість здобувачам ними користуватися та отримувати найновішу інформацію. Результати науково-дослідних робіт аспірантів оприлюднюються у вигляді статей на пошуковій платформі Web of science, зокрема опубліковано 6 наукових праць. Приклад. Hasiuk PA, Radchuk VB, Hasiuk NV, Rosolovska SO, Demkovych AYe, Vorobec AB. Fixed prosthetic constructions with using of high volume digital scanning techniques. Світ медицини та біології. 2017;4(62):15-7. В реферативній і аналітичній базі наукових публікацій Scopus аспірантами опубліковано 3 наукові праці. Приклад. Avdeev OV , Drevnitska RO, Boykiv AB, Vydoynik OYa. Condition of fagocytosis of experimental animals with periodontitis due to modified reactivity // Wiad Lek. 2019. 3(72). P. 401-404 (додаток 4).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Для досягнення програмних результатів освітньої програми програмних цілей та результатів навчання застосовуються інтерактивні методи навчання та сучасні методи проблемного викладу, спрямовані на стимуляцію аналітичних та креативних здібностей, спроможність генерувати ідеї. Студентоцентризований підхід реалізований в ОНП шляхом надання можливості вибору форм і методів навчання, вибіркових дисциплін. Наукові теми аспірантів виконуються в рамках НДР кафедр. Результати досліджень аспірантів активно публікуються, з них наявно 9 друкованих праць у наукометричних базах Scopus та Web Of Science. В Університеті функціонують 5 науково-дослідних лабораторій, в котрих здобувачі мають змогу проводити наукові дослідження згідно плану виконання дисертаційних робіт. За результатами постійного моніторингу і періодичного перегляду освітніх компонентів відбувається безперервне вдосконалення ОНП та забезпечення належного конкурентоспроможного рівня освітніх послуг. Програми міжнародної академічної мобільності реалізуються шляхом участі здобувачів у міжнародних конференціях. Аспіранти та науково-педагогічні працівники мають вільний доступ до баз Scopus та Web of Science.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Рекомендуємо спланувати мотиваційні заходи для залучення аспірантів згідно ліцензійного набору (20 осіб). В робочих програмах навчальних дисциплін, які включені до ОНП, висвітлена інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів, рекомендуємо уточнити за рахунок яких ПРН досягаються знання, уміння, комунікація. Рекомендуємо оприлюднювати можливість безкоштовного опублікування статей в журналі ТНМУ “Клінічна стоматологія” для аспірантів. Зважаючи на те, що НДР для ОНП “Стоматологія” не фінансується за рахунок держбюджету України, то рекомендуємо залучати кошти Ініціативних (пошукових) робіт, Грантів, закордонних стипендій. Рекомендуємо реалізувати програми міжнародної академічної мобільності шляхом участі у навчальних проектах здобувачів вищої освіти. Зважаючи на те, що Університет співпрацює з міжнародними організаціями, які мають програми співпраці для аспірантів, то рекомендуємо залучати до них здобувачів вищої освіти ОНП “Стоматологія” для отримання досвіду міжнародного обміну, стажування, участі в різного роду міжнародних проектах чи конкурсах. Рекомендуємо проведення регулярного опитування аспірантів ОНП “Стоматологія” (двічі на рік) щодо організації освітнього процесу, форм та методів навчання за ОНП, із фіксацією виявлених інтересів та потреб здобувачів у питаннях форм і методів навчання. Опитування про рейтинг викладачів впровадити для 3-го рівня освіти. З урахуванням факту виявленого плагіату в СО (критерій 4), рекомендуємо працювати над втіленням власного розуміння принципів академічної свободи.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі “Стоматологія” цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень за час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми. Навчання, викладання та наукові дослідження пов’язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти. Недоліки, що виявлені під час експертизи ОНП, є несуттєвими, зауваження до ОНП мають суто рекомендаційний характер.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Атестація здобувачів за освітньою складовою відбувається у разі повного виконання обсягу ОП з урахуванням сумарної кількості кредитів та успішного складання підсумкового контролю з усіх навчальних дисциплін навчального плану 221 “Стоматологія”. Конкретний зміст та організаційно-методичні форми поточного і підсумкового контролю чітко висвітлені в робочих програмах окремих дисциплін та в “Положенні про організацію, проведення поточного та підсумкового контролю та процедура його оскарження” (https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/Polozhennya-pro-organizatsiyu-provedennya-potochnogo-ta-pidsumkovogo-kontrolyu_compressed.pdf). Приклад. З ОК “Іноземна мова наукового спілкування” та “Стоматологія” передбачений іспит як форма підсумкового контролю, з решти дисциплін – залік. Під час зустрічі з академічним персоналом проф. Гасюк Н. В. повідомила, що відбувається перевірка вхідного та вихідного рівня знань за допомогою тестової частини, вирішення ситуаційних задач, усного спілкування шляхом дискусій, круглих столів, а також системи Moodle, де й здійснюється семестровий контроль. Практичні навички переформатовані в контексті ситуаційних задач, в процесі розв’язування яких здобувач визначає діагноз та проводить відповідну схему лікування в залежності від клінічної ситуації. Ознайомлення з матеріалами практичних занять, лекціями та методичними вказівками в ході дистанційного навчання здобувачами відбувалося за допомогою системи Moodle, сайту університету та індивідуальної розсилки на поштові скриньки відділом аспірантури та викладачами. Підсумковий контроль проводиться у формі семестрового іспиту чи заліку з конкретної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою і в терміни, встановлені навчальним планом (<https://drive.google.com/file/d/1kjzLDQwrqcOUd5oic9jdVxBv0IBqBEt/view>). В процесі зустрічі зі здобувачами з’ясовано, що вони ознайомлені з формами оцінювання при проходженні дисциплін та з послідовністю проведення проміжної та річної атестації. Аспіранти вважаються атестованими за освітньою складовою ОНП за умови проходження повного обсягу освітньої програми, враховуючи сумарну кількість кредитів ЄКТС та успішного складання підсумкових контролів з дисциплін, що включені до навчального плану. Заключна атестація аспіранта – комплекс послідовних експертних дій щодо оцінювання наукового рівня дисертації та наукових публікацій, встановлення рівня набуття ним теоретичних знань, умінь, навичок та відповідних компетентностей з метою державного визнання рівня наукової кваліфікації аспіранта шляхом присудження йому ступеня доктора філософії. Вказаний ступінь присуджується у результаті успішного виконання аспірантом освітньої складової відповідної ОНП та за результатами публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 221 “Стоматологія”, галузі знань 22 “Охорона здоров’я” на момент складання відомостей самооцінювання не затверджений.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об’єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження

результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання навчальних досягнень аспірантів є чіткими та доступними і висвітлені у ОНП, деталізуються навчальними планами та робочими програмами навчальних дисциплін та в “Положенні про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії”, яке знаходиться у вільному доступі на сайті університету у розділі “Публічна інформація”. <https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/polojenia.pdf> Форми контрольних заходів: - поточний контроль (оцінювання дисципліни шляхом поточного опитування, тестування знань); - підсумковий контроль (щорічне проведення заліково-екзаменаційних сесій протягом 1-2 р.н. у вигляді заліку, іспиту, звітування про проходження педагогічної практики; - семестровий і щорічний звіт про виконання Індивідуального плану наукової роботи; - написання публікацій та презентація результатів досліджень на наукових форумах різних рівнів; - підсумкова атестація (за 4 роки) – захист дисертації. Під час зустрічі з академічним персоналом проф. Лучинський М.А. повідомив, що іспит у здобувачів складався з тестування у Центрі тестування, розв’язуванні трьох ситуативних задач по різних розділах та перевірки кожної задачі окремим викладачем для підвищення об’єктивності рівня оцінювання. Врегулювання конфлікту інтересів регулюється “Антикорупційною програмою” (<https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/AK-programa.pdf>) та пакетом документів “Антикорупційні заходи” (<https://www.tdmu.edu.ua/antykoruptsijni-zahody/>). Серед здобувачів популяризується політика запобігання та боротьби із корупцією (<https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/Polityka-zapobigannya-i-protydyi-koruptsiyi.pdf>), політика попередження і боротьби із сексуальними домаганнями (<https://drive.google.com/file/d/1HkzWkpalhoBT3PNyMmbWjQIpExoexCL/view>), політика попередження і боротьби із дискримінацією (<https://drive.google.com/file/d/1qXrWBK0xOL3kCDikCFKfWgo4k82ogOiG/view>). Також для здобувачів на першому році навчання впроваджено курс “Конфліктологія”, де освітлюють форми розв’язання конфліктних ситуацій на різних соціальних рівнях. Зі слів в.о. особи, відповідальної з врегулювання конфліктів інтересів здійснюється анкетування, також плануються наприкінці року проведення лекцій пов’язаних з дискримінацією, сексуальними домаганнями та академічною доброчесністю. Працівники університету та здобувачі вищої освіти не притягувалися до відповідальності за вчинення корупційних правопорушень. Повідомлень громадян і юридичних осіб, здобувачів освіти та працівників щодо виникнення конфлікту інтересів і вчинення корупційних діянь не надходило. Порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів чітко описано в п.9 “Положенні про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії”. Здобувачі не зверталися зі скаргами з причини незгоди з результатами оцінювання після здійснення контрольних заходів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності є чіткі та прозорі та регулюються статутом ТНМУ (<https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/Statut-TNMU-2019.pdf>), положенням про академічну доброчесність (https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/TNMU-polozhennia_pro_academich_dobroches.pdf), положенням про групу сприяння академічній доброчесності (https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/TNMU-polozhennia_pro_grupu_dobrochesn.pdf), положенням про виявлення та запобігання академічному плагіату ТНМУ (<https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/Polozhennya-pro-plagiat.pdf>), кодексом честі (<https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/Kodeks-TDMU.pdf>), Положенням про комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами (https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/TNMU-polozhennia_pro_komisiyu_dobrochesn.pdf), що знаходяться у вільному доступі для ознайомлення вступниками, здобувачами, академічним персоналом та усіма зацікавленими сторонами на сайті університету (<https://www.tdmu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>). Друковані праці здобувачів та дисертаційні роботи перевіряються програмним забезпеченням та підлягають експертній оцінці. Відповідно до Положення використовуються системи StrikePlagiarism та Unicheck, про що також повідомили під час зустрічі фахівець відділу з питань інтелектуальної власності Голодрига Н.В., зав. відділу аспірантури Потіха Н.Я. та здобувачі відповідної ОНП. Університет є партнером Проекту сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) впродовж 2016-2019 років. Наявний репозитарій кваліфікаційних робіт за спеціальністю 221 “Стоматологія” (у системі StrikePlagiarism з 2018). З метою моніторингу дотримання морально-етичних та правових норм створена Комісія з питань етики та академічної чесності. Для здобувачів введені навчальні дисципліни “Академічна доброчесність”, як обов’язковий компонент ОНП, та дисципліну “Академічне письмо” як вибіркового компонента (додаток 5). Зі здобувачами вищої освіти проводилися семінари стосовно дотримання норм академічної доброчесності, зокрема у рамках проекту SAIUP – Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project (<https://www.tdmu.edu.ua/2016/06/10/predstavnyky-tdmu-vzlyaly-uchast-v-treningah-v-ramkah-proektu-spryannya-akademichnij-dobrochesnosti-v-ukrayini/>). Під час зустрічі зі здобувачами підтверджено їх обізнаність із механізмами перевірки академічних текстів на академічний плагіат, який популяризується з першого курсу, подальшого навчання шляхом оприлюдненої інформації на сайті університету, оповіщенням відділу аспірантури та науковими керівниками. Розроблена чітка процедура притягнення здобувачів та їх керівників до академічної відповідальності згідно Положення. Порушень впродовж періоду 2016-2020 рр. серед здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ступеня доктора філософії зі спеціальності 221 “Стоматологія” зафіксовано не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів, правила їх проведення та критерії оцінювання є чіткими, зрозумілими та доступними для здобувачів. Здобувачі обізнані з правилами оскарження результатів контрольних заходів згідно положень та наказів, котрі наявні у вільному доступі на сайті університету. Згідно положень Кодексу честі, принципів академічної доброчесності і дисциплін “Академічна доброчесність” та “Академічне письмо” відбувається популяризація та формування академічної доброчесності серед усіх учасників освітнього процесу. Перевірку праць до друку здійснюють шляхом використання антиплагіатних програм StrikePlagiarism та Unicheck. Публікації та дисертаційні роботи підлягають обов’язковій перевірці відповідальними особами університету з академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

На жаль, доступу до системи Moodle, у якій зі слів Гаранта та викладацького складу, знаходяться навчально-методичні комплекси, а також здійснюється контроль навчального процесу, експертній групі так і не надали, посилаючись на авторське право. Враховуючи виявлене текстове запозичення у самозвіті, а також “суфлерство” для здобувачів в ході співбесіди із експертною групою, не можна стверджувати про політику “нульової толерантності” до будь-яких проявів академічної недоброчесності у ЗВО. До недоліків щодо цього критерію слід віднести низьку активність переважної кількості здобувачів в процесі інтерв'ювання експертною групою. Деякі здобувачі не розуміються в механізмі перевірки академічних текстів на плагіат. Зважаючи на результати опитування здобувачів та їх побажання зменшити паперову складову документації під час аспірантури (2020), то рекомендуємо зменшити кількість документів звітності для здобувачів або надати можливість їх ведення в електронному форматі.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Контрольні заходи є чіткими та зрозумілими, доступними на сайті університету та відкритими майже для всіх учасників освітнього процесу. В ТНМУ популяризується поняття академічної доброчесності шляхом відповідних дисциплін, тренінгів та консультацій. Розроблені документи чітко представляють механізми перевірки на академічний плагіат із використанням ліцензованих антиплагіатних програм. Більшість здобувачів ознайомлені та розуміються на регламенті перевірки робіт та дотримуються їх. Зауваження, що виявлені під час експертизи ОНП є не суттєвими та не створюють перешкод для її реалізації.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Інформація щодо академічної та/або професійної кваліфікації науково-педагогічних працівників, в цілому, відповідає вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності згідно з Постановою КМУ №1187 від 30.12.2015 зі змінами №347 від 10.05.2018 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>), та наведена у відомостях про самооцінювання (таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОНП за спеціальністю “Стоматологія”), з обґрунтуванням викладання відповідної навчальної дисципліни, що забезпечує досягнення програмних результатів навчання (Додаток 6). Рівень професіоналізму науково-педагогічних працівників, які задіяні в ОНП “Стоматологія” підтверджується їх публікаціями в рецензованих авторитетних виданнях, зокрема 59 статей на пошуковій платформі Web of science та 96 наукових праць в реферативній і аналітичній базі наукових публікацій Scopus. Приклад. Avdeev O.V., Vydoynyk O.Ya., Hevkalyuk N.O., Posolenik L. Ya., Hrad A.O. Condition of periodontal tissues in children with bronchial asthma // Світ медицини та біології. 2019. № 3(69). С. 7-9. (Web of science). Приклад. Гевкалюк Н.О., Сидлярук Н.И., Пинда М.Я., Пудяк В.Е., Крупей В.Я. Состояние неспецифической резистентности слизистой оболочки полости рта при гриппозном стоматите у детей в концепции общности MALT-системы // Georgian Medical News. 2018. №7-8 (280-281). С.34-40. (Scopus). А також участю у наукових конференціях за межами України. Приклад. Вадзюк СН, Лучинський МА, Пясецька ЛВ. Функціональний стоматологічний статус пацієнтів з розладами психофізіологічної дезадаптації. The 6th International conference – Science and society (August 3, 2018) Accent Graphics Communications & Publishing, Hamilton, Canada. 2018. С. 130-135. Крім того, НПП приймали участь у міжнародних конференціях як доповідачі. Приклад. Проф. Гасюк П.А. та доцент Демкович А. (каф. ортопедичної стоматології) взяли участь у науково-практичній конференції з міжнародною участю “Актуальные

проблеми сучасної стоматології” з доповідями (2017, м. Самарканд, Республіка Узбекистан) (<https://www.tdmu.edu.ua/2017/11/26/delegatsiya-stomatologiv-tdmu-vzyala-uchast-u-roboti-naukovo-praktychnoyi-konferentsiyi-v-samarkandi-respublika-uzbekystan/>). Проф. Гасюк П.А. з доповіддю відвідав VII Міжнародний медичний конгрес студентів та молодих лікарів “MedEspera 2018”, (2018, м. Кишинів, Республіка Молдова) (<https://www.tdmu.edu.ua/2018/05/08/delegatsiya-stomatologiv-tdmu-vzyala-uchast-u-roboti-mizhnarodno-medychnogo-kongresu-studentiv-ta-molodyh-likariv-medespera-2018-v-m-kyshyniv-respublika-moldova/>).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний відбір викладачів є повною мірою прозорим і регламентується “Положенням про порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних посад, призначення і звільнення з посад, продовження терміну роботи працівників”, що затверджене ВР (протокол №13 від 24.09.2019). Обов’язковою умовою конкурсного добору викладачів та наукових керівників задля забезпечення успішної реалізації ОНП є врахування необхідного рівня їх кваліфікації, за основу котрого взяті вимоги п.30 Ліцензійних умов. Відповідність співвіднесення викладачів і дисциплін, які вони викладають, досягнута підтвердженою академічною (освіта, науковий ступінь, вчене звання та наукова діяльність за певним науковим напрямком, публікації) та професійною (стаж, досвід професійної діяльності у певній сфері) кваліфікаціями. Для викладання на ОНП відбираються науково-педагогічні працівники, як правило, з науковим ступенем (переважно д.мед.н.), і вченим званням, які мають певний досвід, значний науковий доробок та здатність генерувати творчі ідеї. Дисертаційні дослідження, напрямом яких аспіранти обирають самостійно та за консультування керівників, зазвичай пов’язані з науковими інтересами їх керівників, і сприяють вирішенню актуальних наукових завдань сучасної стоматології. Приклад. Аспірант Чарківський Т.Ю. виконує дисертаційну роботу за темою “Експериментально-клінічне обґрунтування використання ксеноматеріалів у комплексному лікуванні захворювань тканин пародонта” під керівництвом проф. Авдєєва О.В., який має дотичні до цієї теми публікації, зокрема: 1. Авдєєв О.В. Ступінь активності фосфатаз при експериментальному пародонтиті та за його корекції // Клінічна стоматологія. 2013. № 3,4. С.13-17. 2. Авдєєв О.В. Імунологічні зміни у тварин з експериментальним пародонтитом за зміненої реактивності // Клінічна та експериментальна патологія. 2015. Т. XIV, № 1(51). С. 14-17. Приклад. Аспірант Краснокутський О.А. виконує дисертаційну роботу за темою “Клініко-морфологічне обґрунтування використання резорбуючих мембран ксенодерми в порівнянні з аутоотрансплантатами при хірургічному лікуванні пацієнтів з рецесією ясен” під керівництвом проф. Гасюка П.А., який має дотичні до цієї теми публікації, зокрема: 1. Гасюк П.А., Демкович А.Є., Бондаренко Ю.І. Humoral immune reactivity disorders in experimental parodontitis and their correction by flavonol // Світ медицини та біології. 2017. №3 (61). С. 97-100. 2. Демкович А.Є., Бондаренко Ю.І., Гасюк П.А. Effects of quercetin on antioxidant potential in the experimental periodontitis development // Interventional Medicine & Applied Science. 2019. Vol.11 (1). Р. 60-64. Наведені приклади свідчать про дотримання на ОНП вимог щодо кореляції публікацій наукових керівників та тем дисертаційних досліджень аспірантів.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Аспірантура є основною формою підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів в Україні. ТНМУ виступає роботодавцем для аспірантів Університету, які успішно виконали усі форми навчання в аспірантурі та пройшли головну форму атестації – захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук. Адміністрація, кафедри стоматологічного профілю ТНМУ, як потенційні роботодавці, приймають участь в процесі періодичного перегляду ОНП та інших процедур забезпечення її якості. На засіданні ЦМК ТНМУ (протокол №6 від 20.06.2019), яке пройшло у розширеному форматі (присутні на засіданні зі списком додатково запрошених осіб, приведені у додатку 6), в обговоренні проекту ОНП (2019) брали участь досвідчені професори, які були задіяні у підготовці науково-педагогічних кадрів за минулими вимогами, та доценти профільних кафедр, а також представники стоматологічної спільноти та роботодавці, зокрема, керівник Комунального некомерційного підприємства “Тернопільська міська стоматологічна поліклініка №1” Тернопільської міської ради Фалінська Т.А. Під час резервної зустрічі зазначена особа підтвердила свою присутність на засіданні ЦМК, та наголосила, що виступила з відповідними пропозиціями, які були підтримані членами ЦМК.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Викладання навчальної дисципліни “Стоматологія”, яка входить до циклу професійної підготовки, а також вибіркових навчальних дисциплін стоматологічного профілю, для здобувачів проходять у навчальних кімнатах, де виконується поточна лікувальна робота. Ці навчальні дисципліни викладають професори та доценти, які мають значний досвід клінічної роботи, працюють на сучасному обладнанні, яким оснащені клінічні кабінети, володіють інноваційними лікувально-діагностичними технологіями, про що свідчать сертифікати семінарів та стажувань, у тому числі за кордоном. Викладачі, як правило, мають високі атестаційні категорії, вони є членами професійних асоціацій. Викладачі поєднують науково-педагогічну роботу із практичною. Приклад. Проф. Авдєєв О.В. науковий консультант стоматологічної клініки “SlaDent” (додаток 6).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Відповідно до Постанови КМУ №800 від 21.08.2019 “Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників” (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-p#Text>) в ТНМУ введена накопичувальна система підвищення кваліфікації НПП, обсяг якої протягом 5 років не може бути меншим ніж 6 кредитів ЄКТС (180 год.). Система професійного розвитку відображена у “Положенні про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і НПП ТНМУ”, що затверджене рішенням ВР (протокол №16 від 24.12.2019) (<https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/Gotove-polozhennya-pro-kursy.pdf>). План професійного розвитку (на 2020) представлений за посиланням <https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/Plan-zahodiv.pdf>. В Університеті започаткована ОПП підвищення педагогічної кваліфікації “Педагогічна майстерність викладачів ВНЗ”, що затверджена ВР (протокол №11 від 25.09.2018) в обсязі 108 год. (https://drive.google.com/file/d/1-IF_VIPFfHPBalGTRhwLz3QkoeKxmT9b/view?usp=sharing). Приклади. Грошовий Т.А. отримав сертифікат №81 від 23.11.2018 (https://drive.google.com/file/d/1vNDH1pAs45MqzKlASdTzTXtt_noFmWKR/view?usp=sharing), Лучинський М.А. - сертифікат №110 від 23.11.2018 (<https://drive.google.com/file/d/1vxAM9YKNYrEEqi-nfzhW2XQW6jyAY4PU/view?usp=sharing>). Бандрівський Ю.Л. - сертифікат №154 від 22.03.2019 (https://drive.google.com/file/d/1VSRxW_cChUc9v_BBf9R9MBVD1Rsydg2c/view?usp=sharing), НПП підвищували кваліфікацію в інших ЗВО. Приклад. У Тернопільському національному технічному університеті імені І.Пулюя (Нагірний Я.П., курс “Автоматизація навчальних технологій”, 27.10-09.11.2016, https://drive.google.com/file/d/1zFeayB2Yb6_eNmOdZLwZkNS2XzSBr_gB/view?usp=sharing). НПП проходять стажування в іноземних закладах вищої освіти. Приклад. В Празькому інституті підвищення кваліфікації (Гасюк Н.В., Стажування за програмою підвищення кваліфікації «Організація навчального процесу, наукові проекти та публікаційна діяльність в університетах Євросоюзу», сертифікат №07201814 від 12.07.2018, Чехія, <https://drive.google.com/file/d/1co7wKumv-rAjFqYivWkyuKg4uiyS16fi/view?usp=sharing>), в Люблінському науково-технологічному парку (Демкович А.Є., науково-педагогічне стажування “Інноваційні освітні технології: досвід Європейського Союзу та його впровадження в процес медичних працівників”, 14.08-20.08.2017, Республіка Польща (https://drive.google.com/file/d/1al5xx9WTW_hHzONCvnsFSkLWGYHSB4OM/view?usp=sharing)). В рамках проекту “Розвиток медичної освіти в Україні”, що фінансується Швейцарським інститутом тропічного та громадського здоров'я (Swiss TPH), Демкович А.Є. опанував англійську мову та успішно склав B2 First Certificate in English (FCE) “Cambridge English” (додаток 6). Гасюк П.А. отримав сертифікат на знання польської мови на рівні B2. Бандрівський Ю.Л. пройшов курси з іноземної мови ТНМУ, після складання іспиту отримав 3 рівень знань англійської мови з видачею внутрішнього сертифікату як дозволу викладати іноземцям (додаток 6).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Задля об'єктивізації оцінки викладача в університеті запроваджена рейтингова система (<https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/03/Polozhennya-pro-rejtyng.pdf>). “Положення про рейтингову систему оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників і кафедр ДВНЗ “ТНМУ”, що затверджено на засіданні ВР (протокол № 06 від 29.05.2018). Приклад. Гарант ОНП “Стоматологія” проф. Авдєєв О.В. за рейтингом (2019) за навчально-методичну роботу (R1), наукову діяльність (R2), організаційно-виховна діяльність, соціально-громадська активність, державне та галузеве визнання (R3), виконання постійного громадського доручення, за результатами рейтингового оцінювання набрав 749,87 балів. Відповідно до положення “Положення про опитування здобувачів вищої освіти стосовно якості освітньої діяльності при завершенні навчального року (рейтингове анкетування)”, що затверджене ВР (протокол №5 від 26.05.2020) (<https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/Polozhennya-pro-anketuvannya-rejtyngove-PDF.pdf>) відділом внутрішнього забезпечення якості освіти проводяться опитування здобувачів вищої освіти для визначення кращих викладачів, що також враховується у рейтингу. Рейтинг науково-педагогічних працівників передбачає матеріальне заохочення викладачів. Під час зустрічі із керівником ЗВО, ректор в.о. ректора Шульгай А.Г. зазначив, що за результатами рейтингу преміювання може сягати 15 000 грн. В процесі зустрічі з представниками ЗВО гарант підтвердив, що розмір премії залежить від сумування балів у рейтингу.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

У реалізації освітнього процесу на даній ОНП, як правило, приймають участь професори та доценти, які мають значний науково-педагогічний та клінічний досвід, наукові розробки, публікації, залучаються також досвідчені професіонали-практики, керівники лікувальних закладів. Викладачі постійно підвищують свій професійний викладацький рівень. Наукові керівники мають публікації, тематика яких корелює з темами наукових досліджень здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Зважаючи на те, що у загальному рейтингу викладачів враховуються результати опитування студентів 1-5 курсів стосовно якості освітньої діяльності за попередній навчальний рік, тому рекомендуємо проводити анкетування аспірантів з метою визначення кращих лекторів, викладачів, кафедр, тощо, для врахування результатів у рейтингу з метою подальшого їх преміювання. Враховуючи те, що до складу Вченої ради ТНМУ, рішенням якої затверджується ОНП, входять потенційні представники роботодавців, зокрема генеральний директор (головний лікар) КНП “Тернопільська університетська лікарня” ТОВ доц. Бліхар В.Є., то рекомендуємо залучати її до організації та реалізації освітнього процесу. Рекомендується не залучати до навчального процесу зі здобувачами осіб, які не були заявлені у ОНП та не мають відповідної кваліфікації, а їх участь у навчальному процесі була виявлена внаслідок співбесід та розгляду представлених документів. При написанні програм навчальних дисциплін ОК та ВК загальної спрямованості рекомендується враховувати специфіку ОНП “Стоматологія”. Зважаючи на те, що завідувач кафедри іноземних мов, д.пед.н., проф. Федчишин Н.О., двічі отримала стипендію та проходила наукове стажування (bilateraler Austauschdienst) за програмою Німецької служби академічних обмінів (ДААД) у Берлінському університеті імені Гумбольдта (Humboldt-Universität zu Berlin) у Німеччині (<https://www.tdmu.edu.ua/2018/12/29/stypendiyu-daad-otrymala-vykladach-tdmu/>), то рекомендуємо залучати її до викладання дисципліни “Іноземна мова наукового спілкування”, з урахуванням того, що аспірантка 1 р.н. Лисоконь Ю.Ю. якраз вивчає німецьку мову.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Академічна та професійна кваліфікація науково-педагогічних працівників, які залучені до ОНП, дозволяє їм проводити викладання відповідних навчальних дисциплін та забезпечує можливість досягнення програмних результатів навчання. Викладачі мають наукові публікації, постійно підвищують свій професійний рівень, згідно з існуючим “Положенням про підвищення кваліфікації ...”, а також шляхом стажування для підвищення педагогічної майстерності як в Україні, так і за кордоном. Конкурсний відбір викладачів є повною мірою прозорим, він відбувається, відповідно до прийнятого в Університеті положення, враховуються професійні досягнення та рейтингові показники. Тематика наукових досліджень здобувачів корелює з науковими напрямками їх керівників, що підтверджується публікаціями.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ТНМУ має належні фінансові та матеріально-технічні ресурси. Аспіранти навчаються в сучасних аудиторіях, які обладнані комп'ютерною технікою, мультимедійними проекторами, інтерактивними дошками, забезпечені необхідним специфічним устаткуванням, тощо. На кафедрі терапевтичної стоматології розташований фантомний клас, де здобувачі можуть відтворювати певні клінічні ситуації й удосконалювати свої практичні навички. Для зручності проведення обстеження та діагностики присутній рентген кабінет із прицільною рентгенографією та сучасним ортопантомографом. В ЗВО знаходяться 5 атестованих наукових лабораторій <https://www.tdmu.edu.ua/certified-laboratories/>, котрі доступні для всіх аспірантів університету. Керівник Центральної науково-дослідної лабораторії доц. Лісничук Н.Є. повідомила, що на території стоматологічних корпусів знаходиться окремий сектор клініко-лабораторних досліджень, що дозволяє виконувати всі необхідні обстеження згідно інтересів науковців по ОНП. Є можливість користуватися новітніми мікроскопами, стандартними та мікро-центрифугами, інкубаторами, різними видами ампліфікаторів, автоклавом, сухожаровою шафою, транс ілюмінатором. Присутній багатий спектр проведення імуноферментних, біохімічних досліджень. Морфологічний сектор оснащений новітніми електронними мікроскопами, сучасними ультрамікротомами. Також до цього сектору входить імуногістохімічна лабораторія, що дозволяє аналізувати тканинні зв'язки для науковців університету. В Центральній науково-дослідній лабораторії присутній віварій, який надає змогу здійснювати науковцям експериментальний компонент. Виконуються імуноферментні, імунологічні, біохімічні, морфологічні дослідження. В 2019 році Університет придбав нового сучасного обладнання, в тому числі й стоматологічного, більше, ніж на 5 млн. гривень. Всім аспірантам надається максимальна методична допомога. Навчальні корпуси, бібліотека та її філіали є зоною вільного доступу до Wi-Fi. Загальний фонд бібліотеки нараховує 389 669 примірників. 8 читальних залів мають 438 посадкових місць. Є вільний доступ до електронних каталогів, баз даних фахових медичних журналів, електронних книг, баз даних HINARI, Free Medical Journals, BioMed Central, PubMed, ScienceDirect та ін. Наявний вільний доступ до баз Scopus та Web Of Science. В університеті діє власне видавництво “Укрмедкнига”, де, зі слів здобувачів та завідувача відділу аспірантури доц. Потіхи Н.Я., де надається можливість безкоштовного друку своїх наукових досліджень (<https://ukrmedknyga.tdmu.edu.ua/>). Фінансові ресурси ОНП включають поступлення

коштів у загальний і спеціальний фонди та є достатніми. Фінансові звіти університету представлені на сайті <https://www.tdmu.edu.ua/about/public-information> Навчально-методичне забезпечення ОНП є доступним усім учасникам освітнього процесу в мережі Інтернет.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Для виявлення і врахування потреб здобувачів освіти ступеня доктора філософії проводиться опитування. Моніторинг анкетування направлений на виявлення потреб аспірантів, на рівень доступного матеріального та інформаційного оснащення для досконалого проведення наукових досліджень здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії; оцінювання ОНП та надання рекомендацій для її подальшого удосконалення, вибору навчальних дисциплін. Для забезпечення потреб та інтересів здобувачів на базі ЗВО діють центр виховної роботи та культурного розвитку (<https://ecd.tdmu.edu.ua>), центр спортивної роботи (<http://sport.tdmu.edu.ua>), центр психологічного консультування (<https://cps.tdmu.edu.ua>). До усіх видів діяльності університету активно долучається студентський парламент (<http://stud-cons.tdmu.edu.ua>) та наукове товариство (<http://src.tdmu.edu.ua>). Видаються студентські журнали та студентська газета <https://ojs.tdmu.edu.ua/> Співробітники бібліотеки університету (<https://library.tdmu.edu.ua>) допомагають провести науковий пошук за темою дисертації, надають консультативну допомогу. Зі слів здобувачів та зав. відділу аспірантури Потіхи Н.Я. виявлено можливість безкоштовного користування ресурсами WebOfScience та Scopus з приміщень бібліотеки. Також наявна можливість безкоштовного друку наукових досліджень в університетському видавництві “Укрмедкнига”. Для здобувачів освіти функціонує комплекс “Червона калина” (<http://kalyna.tdmu.edu.ua>), спортивні зали. У 2019 р. закуплено лабораторного, медичного, навчального обладнання, літератури та спортивного інвентарю, в т.ч. для здобувачів ОНП “Стоматологія” на суму 16 633 тис. грн.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров’я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Навчальний процес в ЗВО проводиться відповідно до державних вимог щодо матеріально-технічного забезпечення. Університет має у своєму розпорядженні навчальні та клінічні аудиторії, в котрих дотримані всі санітарно-технічні норми; їдальні та кафе, навчально-оздоровчий комплекс „Червона калина”; видавництво „Укрмедкнига” з власною поліграфічною базою; університетська клініка; бібліотека з 4 читальними залами тощо. В університеті наявні Центр спортивної роботи, до якого входять секції з футболу, волейболу, бадмінтону та ін. Центр виховної роботи та культурного розвитку, ціллю якого являється забезпечення культурного, інтелектуального та духовного розвитку молоді університету, виховання поваги й любові до рідної землі, українських традицій, національних святинь, формування свідомого громадянина – патріота України. Здобувачі ступеня доктора філософії, що професійно проводять науково-педагогічну діяльність, лікувальну роботу, проходять обов’язковий психіатричний огляд. В ТНМУ діє Центр психологічного консультування (<https://cps.tdmu.edu.ua>), що створений для самопізнання особистості, розкриття у відвідувачів їхніх потенційних можливостей та ресурсів для особистісного зростання, допомоги та підтримки в складних життєвих ситуаціях. У своїй роботі Центр керується Етичним кодексом психолога, основні принципи якого – це прийняття унікальності і цінності кожної людини, індивідуальний підхід, повага та конфіденційність. Є доступ до мобільної психологічної служби (<https://mobilementalhelp.tdmu.edu.ua>). Завідувач центру психологічного консультування Гусева Т.П. повідомила, що звернень щодо конфліктів від аспірантів не було. Були звернення, які стосувалися тайм менеджменту у вигляді правильного поєднання пріоритетів та емоційного вигорання. Здобувачі можуть отримувати психологічну допомогу в будь-який час. Також розроблені механізми заходів, спрямовані на попередження та протидію булінгу (<https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/Nakaz-MON-293-vid-26.02.2020-Plan-zahodiv-spryamovanyh-na-azpobigannya-ta-protydiyubulingu-tskuvannyu-v-zakladi-osvity.pdf>). Зі слів керівника відділу внутрішнього забезпечення якості вищої освіти Чорномидза А.В. опитування відбувається в системі Moodle. За 5 днів до завершення дисципліни у здобувачів з’являється оголошення щодо анкетування, де вони можуть оцінити її, надати рекомендації. Після опрацювання анкет здобувачів, відділ якості освіти повідомляє відповідні кафедри для вирішення зауважень та ознайомлення з рекомендаціями. Після чого відбувається звітування завідуючого кафедрою про здійснену роботу. Також наявне опитування здобувачів по закінченню навчального року та після закінчення самого навчання в аспірантурі, щоб оцінити та отримати рекомендації згідно усього забезпечення, доступності та якості навчання. Результати опитувань та бліц опитувань аспірантів показали, що практично усі здобувачі (91,7 %) задоволені рівнем освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки (додаток 7).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Освітнє середовище для здобувачів вищої освіти третього рівня складають найдосвідченіші викладачі відповідної кваліфікації, які працюють на більш ніж на 9 кафедрах. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин дисциплін циклів “Гуманітарної та загальнонаукової підготовки”, “Професійної та практичної підготовки” та “Вільного вибору аспіранта” навчального

плану спеціальності, складає 100%. Навчання у аспірантурі проводиться на клінічних базах, що мають належне матеріально-технічне забезпечення, сучасне технічне обладнання, яке відповідає вимогам до лікувальних установ з правом навчання лікарів. Матеріально-технічне забезпечення Університету та клінічних кафедр, що проводять підготовку громадян України в аспірантурі за очною та заочною формами навчання, відповідає всім для надання освітньої послуги з підготовки громадян в аспірантурі за спеціальністю 221 “Стоматологія”. Аспіранти мають доступ до електронних каталогів, баз даних фахових медичних журналів, електронних книг, вільний доступ до баз даних HINARI, Free Medical Journals, BioMed Central, PubMed, ScienceDirect, Blackwell, Elsevier Science, the Harcourt World-wide STM Group, Wolters Kluwer International Health and Science, Springer Verlag, John Wiley. На всіх етапах виконання дисертаційного дослідження аспіранти отримують консультативну допомогу з боку наукових керівників щодо організації та виконання наукової складової; від відділу аспірантури - щодо розкладу, організації навчального процесу, порядку проведення контрольних заходів, організаційних моментів освітньої складової. Під час зустрічі зі здобувачами було з'ясовано, що навчально-методичне забезпечення їх цілком влаштовує. Щодо матеріально-технічного: з урахуванням того, що здобувачі ОНП “Стоматологія” не приймають участь в грантових та міжнародних проектах, то закупівля реактивів здійснюється здобувачами самостійно. В Університеті працює комісія з соціального страхування. Виплати стипендії, соціальні виплати здобувачам вищої освіти ступеня доктора філософії, здійснюються в повному обсязі та своєчасно згідно “Положення про порядок призначення і виплату стипендій студентам, клінічним ординаторам, аспірантам і докторантам ТНМУ” (<https://drive.google.com/file/d/1JdoehNZIfGGSXFNsIDNeZTEWxC-FJe18/view>). Профспілковий комітет університету забезпечує отримання матеріальної допомоги на оздоровлення згідно Положення про використання коштів (https://drive.google.com/file/d/1vbyDzszS6mOEtf19sc2GfFUXJYzfY_9/view). Здобувачі з неповнолітніми дітьми, мають змогу отримати доплату на придбання путівок у дитячі оздоровчі табори, та отримують новорічні подарунки. Здобувачам вищої освіти ступеня доктора філософії виділяється тимчасове житло в студентських гуртожитках.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У ТНМУ створюються достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. На виконання вимог конвенції про права осіб з інвалідністю від 06.03.2010, ДБН В.2.2-40:2018 “Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення” проведено обстеження навчальних корпусів ТНМУ та надано “Висновок щодо доступності для осіб з інвалідністю та інших мало мобільних груп населення” (<https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/Vysnovky-shhodo-dostupnosti-dlya-osib-z-invalidnistyu-do-budivel-TNMU.pdf>). Окрім того, для осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, і потребують додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення права на освіту, сприяння розвитку особистості, поліпшення стану здоров'я та якості життя, підвищення рівня участі у житті громади, створені достатні умови для реалізації права на освіту, зокрема – виконання наукової складової ОНП може проходити у спеціально обладнаних лабораторіях; для окремих категорій здобувачів за погодженням проректора з наукової роботи, Наказом ректора Університету затверджується індивідуальний графік відвідування аудиторних занять. Під час зустрічі зі здобувачами та з керівником відділу внутрішнього забезпечення якості вищої освіти Чорномидзом А.В. було висвітлено факти наявності пандусів біля гуртожитків, спеціальних кнопок виклику допоміжного персоналу та ін. За даною освітньою програмою не навчаються особи з обмеженими освітніми можливостями.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Під час онлайн зустрічі з адміністрацією, здобувачами ОНП “Стоматологія” експертною групою визначено, що конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією, корупцією та сексуальними домаганнями не було. У своїй діяльності ТНМУ дотримується законодавства України в сфері забезпечення гендерної рівності та протидії дискримінації, зокрема: Конституції України, Закону України “Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків”, Закону України “Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні”. В Університеті прийнято “Політику попередження і боротьби із сексуальними домаганнями у ТНМУ” (<https://drive.google.com/file/d/1HkazWkpaIhoBT3PNyMmbWjQIPExoexCL/view>), “Політику попередження і боротьби із дискримінацією в ТНМУ” (<https://drive.google.com/file/d/1qXrWBKOxOL3kCDikCFkfWgo4k82ogOiG/view>), “Політику запобігання та боротьби із корупцією в ТНМУ” (<https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/Polityka-zapobigannya-i-protydiy-koruptsiyi.pdf>), організовано “Телефон довіри” (<https://www.tdmu.edu.ua/telefon-doviry>) є можливість звернутися безпосередньо до ректора, написавши за посиланням <https://www.tdmu.edu.ua/zapytajte-u-rektora>. Адміністрація, керівники структурних підрозділів ТНМУ проводять внутрішні інформаційні та просвітницькі кампанії, спрямовані на підвищення рівня обізнаності учасників освітнього процесу щодо попередження дискримінації та сексуальних домагань. Регулярно проводяться засідання зі здобувачами ступеня доктора філософії із виробничих питань завідувачем аспірантурою, науковим відділом. Проректор із наукової роботи вчасно реагує на всі ситуації, що виникають у колективі здобувачів, використовуючи “Положення про комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами” (https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/TNMU-polozhennia_pro_komisiyu_dobrochesn.pdf). Окрім того, в університеті діє Центр психологічного консультування (<https://cps.tdmu.edu.ua>).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ТНМУ має достатні фінансові та матеріально-технічні ресурси, оплачує стипендії та здійснює соціальна підтримка від співробітників лабораторій, бібліотеки, відділу аспірантури та інших підрозділів. Наявні потужні центральна та міжкафедральна навчально-дослідні лабораторії, лабораторії досліджень інфекційних хвороб, мікробіологічних і паразитологічних досліджень із сучасною та доступною для аспіранта апаратурою. Освітнє середовище є безпечним для здобувачів і задовольняє їх потреби та інтереси. Відсутні випадки плагіату друкованих праць, конфліктні ситуації у здобувачів із науковим керівником та науково-педагогічним персоналом. Наявні достатні умови для здобувачів із особливими освітніми потребами, які плануються удосконалюватись. Аспірантам зрозуміла та чітка система вирішення конфліктних ситуацій, що пов'язані з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

З урахуванням належного фінансування ЗВО рекомендується здійснювати підтримку здобувачів у закупівлі реактивів, потрібних їм для здійснення своїх наукових досліджень. Для виключення можливого одночасного проведення прийому на одній стоматологічній установці викладача зі студентами та здобувача, рекомендуємо закріплення робочого місця за аспірантом. Для підвищення зацікавленості та ймовірності участі у стажуваннях, міжнародних та грантових проєктах рекомендуємо покращити інформування, залучення та підтримку здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітнє середовище та матеріальні ресурси ТНМУ забезпечують здобувачів третього рівня вищої освіти належним рівнем підготовки. В науково-дослідних лабораторіях наявне новітнє технічне обладнання, котре здобувачі можуть використовувати як самостійно, так і за допомоги персоналу. У закладі створена технічна та організаційна підтримка для осіб з особливими освітніми потребами, яка планується удосконалюватись. Покращення інформування щодо можливих грантових та міжнародних проєктів має шанси підвищити рівень зацікавленості та залучення здобувачів до них. Недоліки є несуттєвими та не створюють перешкод щодо реалізації освітнього компоненту здобувачами у ЗВО.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедура розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП регламентується "Положенням про освітні програми, їх моніторинг, перегляд та процедуру оновлення у Тернопільському національному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського МОЗ України", зокрема пп. 5.1-5.2, що затверджено рішенням ВР (протокол №3 від 25.02.2020) (<https://drive.google.com/file/d/1tUteBWovlONuOoZgQn8ZwDNPErUJQDl8/view>). В процесі проведення акредитації було визначено, що ЗВО абсолютно дотримується вимог щодо розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП відповідно до визначених вимог законодавства та внутрішньої процедури забезпечення якості освіти. Діючи ОНП розглядають і затверджують один раз в рік. Залучення здобувачів до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти за даною ОНП відбувалося постійно за допомогою застосування формальних (анкетування в 2019, 2020) (додаток 8), та неформальних (спілкування з гарантом, відділом аспірантури) способів, про що під час резервної зустрічі зазначила аспірант Древницька Р.О. Підставою для оновлення ОНП можуть виступати: ініціатива і пропозиції гаранта освітньої програми; результати оцінювання якості ОНП; об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і/або інших ресурсних умов реалізації ОНП. Останній перегляд ОНП відбувся під час засідання центральної методичної комісії ТНМУ імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (протокол №6 від 20.06.2019), куди були запрошені представник роботодавців Фалінська Т.А. – головний лікар стоматологічної поліклініки м.Тернополя, аспіранти 2 р.н. - Древницька Р.О., 3 р.н. - Радчук В.Б. (додаток 8).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Періодично (зазвичай у кінці семестру) проводиться моніторинг задоволеності ОНП здобувачами вищої освіти (опитування, анкетування, очні зустрічі, обговорення, семінари), що відповідає “Положенню про освітні програми, їх моніторинг, перегляд та процедуру оновлення у Тернопільському національному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського МОЗ України”, зокрема пп. 5.2., в якому йдеться про “Підставою для оновлення ОП (ОНП) можуть бути: ... ініціатива ... здобувачів вищої освіти”, таким чином вони залучені до процесу періодичного перегляду ОНП та інших процедур забезпечення її якості, також напрямки наукових досліджень беруться до уваги під час перегляду ОНП. Студентське самоврядування у пункті 2.9.10. “Положення про студентське самоврядування...”, що схвалено конференцією студентів ТНМУ (протокол №1 від 08.10.2019) (<https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/Polozhennya-pro-studentske-samovryaduvannya.pdf>) має право вносити пропозиції щодо змісту навчальних планів і програм. Студентський парламент ТНМУ у пункті 3.2.8. “Положення про Студентський Парламент ТНМУ...”, що схвалено конференцією студентів ТНМУ (протокол №1 від 08.10.2019) (<https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/Polozhennya-pro-studentskyj-parlament-TNМУ.pdf>) вносить пропозиції та залучається до обговорення пропозиції щодо змісту навчальних планів і програм, делегує представників до комісії, ради та інших органів із забезпечення якості вищої освіти. Наукове Товариство Студентів (НТС) (<http://src.tdmu.edu.ua/%d0%bf%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b6%d0%b5%d0%bd%d0%bd%d1%8f-%d0%bf%d1%80%d0%be-%d1%81%d0%bd%d1%82/>) ТНМУ ім. І.Я. Горбачевського МОЗ України є структурним підрозділом університету, який здійснює свою роботу у складі наукового відділу ТНМУ. Під час зустрічі з Радою з'ясовано, що представником аспірантів в Раді молодих вчених ТНМУ є аспірант 3-го р.н. Древницька Р.О. Під час резервної зустрічі вищезазначена аспірант пояснила, чому запропонувала ЦМК (протокол №6 від 20.06.2019) зменшити час на опанування освітньої складової з 3 до 2 років. внести зміни у форми підсумкового контролю окремих дисциплін, зокрема: було з “Методологія наукового дослідження” – іспит, “Педагогіка та психологія вищої школи з основами риторики” – іспит, запропоновано: “Методологія наукового дослідження” (наукові семінари за темами дисертаційних досліджень) – залік; “Педагогіка та психологія вищої школи з основами риторики” – залік. Під час зустрічі з випускниками, аспірант 4 р.н. Радчук В.Б. розповів про свою пропозицію ЦМК (протокол №6 від 20.06.2019) переглянути кількість аудиторних годин з дисциплін в сторону зменшення приблизно на 20%, збільшити кількість вибірових дисциплін, що враховує потреби аспірантів для формування їх індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема ввести у навчальний план дисципліну “Загальна патологія”, проходження педагогічної практики.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Переважає більшість здобувачів вищої освіти третього рівня працевлаштовуватимуться у ТНМУ ім. І.Я. Горбачевського МОЗ України отже цей заклад є основним роботодавцем випускників за ОНП 221 “Стоматологія”. На зустрічі з роботодавцями були присутні: Авдєєв О.В. (завідувач кафедри дитячої стоматології, гарант), Лучинський М.А. (завідувач кафедри терапевтичної стоматології), Гевкалюк Н.О. (професор кафедри дитячої стоматології), Нагірний Я.П. (завідувач кафедри хірургічної стоматології), Гасюк П.А. (завідувач кафедри ортопедичної стоматології). Роботодавці безпосередньо залучені до процесу створення ОНП “Стоматологія” та інших процедур забезпечення її якості як внутрішні стейкхолдери, що було підтверджено на зустрічі з ними. Також, роботодавці беруть участь в обговоренні та оновленні ОНП на засіданнях Вченої ради. Приклад. До складу Вченої ради ТНМУ, рішенням якої затверджується ОНП, входять потенційні представники роботодавців, зокрема генеральний директор (головний лікар) КНП “Тернопільська університетська лікарня” ТОВ доц. Бліхар В.Є. (<https://www.tdmu.edu.ua/about/academic-council/>). Під час резервної зустрічі зовнішній стейкхолдер, Фалінська Т.А., підтвердила, що рекомендувала ЦМК (протокол №6 від 20.06.2019) зменшення аудиторного навантаження з дисципліни “Клінічна епідеміологія та доказова медицина”, “Методологія наукового дослідження”, збільшення кількості вибірових компонент з урахуванням тематики науково-дослідних робіт здобувачів освіти.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Контроль за працевлаштуванням випускників та подальшою їх кар'єрою здійснює відділ сприяння працевлаштування випускників (<https://sec.tdmu.edu.ua>) згідно “Положення про відділ працевлаштування випускників ДВНЗ “ТНМУ”, що затверджений рішенням ВР (протокол №5 від 25.04.2018). За даною ОНП є випускник - Радчук В.Б., який 16.06.2020 успішно захистив дисертаційну роботу за темою “Підвищення ефективності ортопедичного лікування металокерамічними конструкціями шляхом застосування різних видів одонтопрепарування”, що виконана під керівництвом проф. Н.В.Гасюка у разовій раді ТНМУ за перехідним положенням.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В процесі проведення акредитації з метою виявлення та своєчасного реагування на недоліки ОНП, було проведено інтерв'ювання із здобувачами, гарантом, адміністрацією, ректором ЗВО. Моніторинг задоволеності аспірантами усіх років навчання ОНП виявив достатній рівень їх задоволеності у контексті освітньої та наукової складових. Під час бесіди з експертами в.о. ректора Шульгай А.Г. зазначив, що розглядаються побажання аспірантів, які вони сформулювали по ходу опитування (2020) щодо бажання впровадити юриспруденцію як вибіркоку дисципліну (додаток 8). Здобувачі, які навчаються за ОНП (2019) залучаються до активного вибору вибіркових дисциплін. За час провадження ОНП та проведення освітньої діяльності учасники освітнього процесу на недоліки не вказували. Водночас побажання від здобувачів вищої освіти третього рівня щодо форм контролю та кількості вибіркових дисциплін були враховані під час перегляду ОНП. Приклад. Збільшився обсяг вибіркових дисциплін до 13, що відповідає вимозі 25% від загальної кількості кредитів – 52. Приклад. Внесено зміни у форми підсумкового контролю окремих дисциплін (було: “Методологія наукового дослідження” – іспит, “Педагогіка та психологія вищої школи з основами риторики” – іспит, стало: “Методологія наукового дослідження” (наукові семінари за темами дисертаційних досліджень) – залік; “Педагогіка та психологія вищої школи з основами риторики” – залік). За пропозицією аспіранта 4 р.н. Радчука В.Б. проведено перегляд кількості аудиторних годин з дисциплін в сторону зменшення приблизно на 20%, зокрема “Стоматологія” (зі 160 до 120 год.), “Профілактика стоматологічних захворювань” (з 40 до 34 год.), “Філософія науки” (з 40 до 34 год.), “Педагогіка та психологія вищої школи з основами риторики” (з 42 до 34 год.), “Методологія наукового дослідження” (з 80 до 34 год.), “Академічна доброчесність” (з 40 до 34 год.), “Клінічна епідеміологія та доказова медицина” (з 80 до 34 год.). Оскільки значна частина випускників ОНП планують займатися викладацькою діяльністю, тому в структурі ОНП окрім викладання дисципліни “Педагогіка та психологія вищої школи з основами риторики”, передбачено проходження Педагогічної практики, що також було зазначено аспірантом Радчуком В.Б. під час зустрічі із випускниками ОНП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ТНМУ успішно пройшов наглядний аудит щодо “Системи управління якістю” 20.04.2017 й отримав сертифікат системи менеджменту якості (стандарт ДСТУ ISO 9001:2015), що свідчить про відповідність міжнародним вимогам надання освітніх послуг навчальним закладом, пов'язаних із отриманням вищої освіти, підготовки науково-педагогічних кадрів (<https://sites.google.com/tdmu.edu.ua/viddil-yakosti-osvitu/iso-90012015?authuser=0>). Оскільки акредитація є первинною, результатів зовнішнього оцінювання якості вищої освіти, які беруться до уваги під час удосконалення ОНП, немає.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У ТНМУ дотримуються політики як внутрішнього, так і зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, що сприймаються всіма членами академічної спільноти. Формування та підтримка культури якості здійснюється через гаранта ОНП, адміністрацію та інших підрозділів Університету. Під час експертизи визначено, що ними проводяться наступні процедури для забезпечення якості вищої освіти: підготовка та оновлення ОНП, навчальних планів, робочих програм навчальних дисциплін, складання графіку освітнього процесу, проведення атестацій, оформлення документів при плануванні наукових робіт, тощо, згідно “Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти...”, що затверджене Рішенням ВР (протокол №9 від 24.06.2019) (https://drive.google.com/file/d/1jffWUCjvOojkALiPff2i33xNRWMUp-_o/view?usp=sharing) та “Положенні про освітні програми...” (<https://drive.google.com/file/d/1tUteBWovlONuOoZgQn8ZwDNPErUJQDl8/view>)). Освітня діяльність: розробка, затвердження, моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм забезпечується відділом внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, Комісією із забезпечення якості освіти спільно із гарантами ОП, деканатами, навчальним відділом тощо. Підвищення якості контингенту здобувачів вищої освіти забезпечується якісною роботою приймальної комісії, залученням до участі у конференціях, до публікацій кафедрами, факультетами, науковим відділом та відділом аспірантури. Посилення кадрового потенціалу університету забезпечується роботою завідувачів кафедри, проректора з науково-педагогічної роботи. Ресурси для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти забезпечується АГЧ, адміністрацією ЗВО. Розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом забезпечується Навчальним відділом, Відділом внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, Відділом кадрів, Відділом програмного та апаратного забезпечення, Відділом інформаційних технологій, проректорами. Забезпечення публічності інформації про діяльність університету проводять відділи програмного та апаратного забезпечення та інформаційних технологій, відповідальні за сайт працівники структурних підрозділів. Запобігання плагіату у наукових працях – секретарями спеціалізованих вчених рад, головними редакторами періодичних видань та керівниками підрозділів, організаторами наукових конференцій, заступником ректора з видавничих питань. Фактично ЗВО знає слабкі сторони даної програми і вчасно реагує на виявлені недоліки, намагаючись постійно вдосконалювати рівень науково-педагогічних працівників. Культура якості ТНМУ базується на принципах науковості, наступності та безперервності, інформаційної доступності, поваги, співробітництва, колегіальності, демократизму, системного підходу до розробки і впровадження в навчальний процес сучасних наукових досягнень національної вищої школи та зарубіжжя з проблем моніторингу якості освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

ТНМУ має внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти. Основні завдання, що стосуються такої системи чітко розподілені між структурними підрозділами Університету. Це дозволяє дотримуватися процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП із залученням внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів та через Раду молодих вчених. Внутрішні роботодавці безпосередньо залучені до процесу створення ОНП “Стоматологія” та інших процедур забезпечення її якості як стейкхолдери, беруть участь в обговоренні та оновленні ОНП на засіданнях Вченої ради. ТНМУ успішно пройшов наглядний аудит щодо “Системи управління якістю” й отримав сертифікат системи менеджменту якості (стандарт ДСТУ ISO 9001:2015), що свідчить про відповідність міжнародним вимогам надання освітніх послуг навчальним закладом, пов'язаних із отриманням вищої освіти, підготовки науково-педагогічних кадрів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Рекомендовано більш детально висвітлювати роботу групи моніторингу ЗВО, проводити регулярне опитування здобувачів ОНП “Стоматологія” щодо результатів перегляду та усуненню недоліків програми (вдосконалення блоку вибіркових дисциплін). З метою виявлення недоліків якості освіти за цією ОНП регулярно (двічі на рік) проводити моніторинг серед здобувачів, із подальшою фіксацією змін, які відбулися в зв'язку з переглядом цієї ОНП. Оприлюднювати на сайті позицію здобувачів щодо перегляду ОНП, щоб уникнути формалізованого характеру перегляду робочих навчальних програм за дисциплінами. Активніше залучати зовнішніх роботодавців до оцінки ОНП шляхом проведення “круглих столів” з внутрішніми стейкхолдерами з метою отримання від них зворотного зв'язку. Рекомендуємо залучати представників Ради молодих вчених від аспірантів до Вченої ради ТНМУ. Розширити інформаційні можливості щодо інтернаціоналізації здобувачів освіти (в т.ч. і через соціальні мережі). Однією із перспективних практик щодо реалізації ОНП є збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОНП і траєкторія їх працевлаштування. Рекомендуємо залучити Раду молодих вчених до впровадження онлайн-опитування щодо кар'єрного шляху здобувачів третього рівня вищої освіти. Рекомендуємо розробити огляд закладів та можливостей для працевлаштування випускників аспірантури ТНМУ зі спеціальності “Стоматологія”, залучати зовнішніх стейкхолдерів для забезпечення роботою випускників ОНП в закладах практичної охорони здоров'я.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

У Тернопільському національному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського МОЗ України є структурний підрозділ - Відділ внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, який діє за “Положенням про відділ внутрішнього забезпечення якості вищої освіти Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України”, враховуючи принципи, викладені у “Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG)” Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти і національному стандарті України “Системи управління якістю” ДСТУ ISO 9001:2015. За час реалізації ОНП здобувачі третього рівня вищої освіти вказували на недоліки ОНП, внаслідок цього ЗВО швидко реагував і вносив зміни, задля поліпшення ОНП. Внутрішня система із забезпечення якості вищої освіти розподілені між структурними підрозділами університету. Роботодавцями є кафедри ТНМУ та головні лікарі з практичної охорони здоров'я, вони безпосередньо залучені до процесу створення ОНП та інших процедур забезпечення її якості як партнери, що було підтверджено на зустрічі з ними. Формування та підтримка культури якості здійснюється через гаранта ОНП, адміністрацію та іншими підрозділами Університету. Недоліки є несуттєвими та не створюють перешкод щодо реалізації ОНП у даному закладі вищої освіти.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертною групою виявлено, що права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюються статутом ТНМУ (<https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/Statut-TNMU-2019.pdf>), концепцією розвитку університету

(<https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/Kontsepsiya-rozvytku-universytetu-2018-2023.pdf>), “Положенням про організацію освітнього процесу” (<https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/dokum1.pdf>), “Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії” (<https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/polojenia.pdf>), “Положенням про освітні програми, їх моніторинг та процедуру оновлення” (<https://drive.google.com/file/d/1tUteBWovIONuOoZgQn8ZwDNPErUJQDl8/view>), “Положенням про порядок призначення і виплату стипендій аспірантам” (<https://drive.google.com/file/d/1JdoehNZIfGGSXFNsIDNeZTEWxC-FJe18/view?usp=sharing>), “Положенням про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії” (https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/Polozhennya_doktor-filosofiyi.pdf), “Положенням про процедуру прикріплення та підготовки здобувачів вищої освіти” (<https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Untitled.FR12.pdf>), “Положенням про організацію оцінювання якості освітньої діяльності” (https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/07/Polozhennya-pro-organizatsiyu-otsinyuvannya-yakosti-osvitnoyi-diyalnosti_2019-1.pdf), “Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості” (https://drive.google.com/file/d/1jffWUCjvOojkALiPff2i33xNRWMUp-_o/view?usp=sharing), документи яких знаходяться у вільному доступі для всіх зацікавлених сторін на сайті закладу та представлені у розділі “Публічна інформація” (<https://www.tdmu.edu.ua/about/public-information/>). Здобувачами та викладацьким складом підтверджено факт звітування аспірантів щодо виконання Індивідуального плану наукової роботи на засіданнях кафедри 2 рази на навчальний рік (посеместрово).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

В процесі оцінки достовірності інформації звіту СО та зустрічей експертної групи було виявлено, що проект освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії за спеціальністю 221 “Стоматологія” був висвітлений на сайті університету в розділі “Громадське обговорення програм” (<https://www.tdmu.edu.ua/gromadske-obgovorennya-program/>), а зацікавлені особи мали право та можливість долучитися до внесення пропозицій та зауважень стосовно її змісту до затвердження, про що також наголосили здобувачі, котрі були проінформовані додатково особисто та через електронні пошти. В ході засідання центральної методичної комісії (протокол №6 від 20.06.19) відбулося обговорення освітньо-наукової програми «Стоматологія» з підготовки докторів філософії, де виступили зовнішній стейкхолдер Фалінська Т.А., аспіранти Древницька Р.О. та Радчук В.Б. Рекомендації були ухвалені.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Експертною групою засвідчено, що ТНМУ своєчасно оприлюднює на своєму веб-сайті точну та достовірну інформацію щодо ОНП “Стоматологія” для усіх зацікавлених сторін. Доступ до інформації наявний як у вільному доступі, так і приватному, вхід до якого здійснюється здобувачами за допомогою відповідного паролю. Здобувачі та стейкхолдери мають змогу ознайомитись з цілями та очікуваними результатами навчання, з відповідними лабораторіями та устаткуванням, що вони представляють. Наявний доступ до переліку фахових наукових видань як самого Університету, так і інших фахових видань України та зарубіжжя. Активно відбувається інформування здобувачів через сайт ТНМУ, повідомлення на електронну пошту відділом аспірантури, радою молодих вчених щодо можливості відвідувати конференції, семінари, лекції, вебінари з профільної спеціальності.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

З процедурою щодо внесення рекомендацій до моменту затвердження ОНП “Стоматологія” здобувачі та стейкхолдери були проінформовані через сайт університету. На веб-сайті університету викладено достовірну інформацію щодо прав та можливостей всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Рекомендуємо впорядкувати інформацію на сайті. Положення, що стосуються аспірантури, розмістити на сторінці “Відділ аспірантури та докторантури”. Правила прийому (додаток 9) дублюються в рубриках як для абітурієнтів, так і аспірантів. Необхідно уточнити їх для здобувачів ступеня доктору філософії зі спеціальності 221 “Стоматологія”. Додати інформацію про форми аспірантури: очна, очна (вечірня), заочна. Розмістити інформацію щодо академічної мобільності для здобувачів 221 “Стоматологія”. Частина кафедральних документів, знаходиться у приватному

доступі Університету, що зменшує доступність до них можливим вступникам за даною ОНП. Прозорість та якість системи Moodle експертною групою оцінити не вдалось.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Загалом, під час акредитації виявлена відповідність прозорості та публічності стосовно отримання зауважень та рекомендацій заінтересованих сторін щодо проекту ОНП. Визначені чіткі правила процедури щодо обов'язків та можливостей всіх учасників освітнього процесу. Інформація щодо правил прийому та вступу до аспірантури потребують оприлюднення та простого доступу для ознайомлення. В зв'язку з реконструкцією сайту певні надані посилання були неактивні. Виявлені несуттєві недоліки не створюють перешкод щодо реалізації освітньої компоненти здобувачам.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Освітньо-наукова програма становить 52 кредити ЄКТС, з яких 39 кредитів припадає на основні дисципліни та 13 – на вибіркові. ОНП передбачає врахування наукових інтересів аспірантів шляхом вільного вибору ними дисциплін з урахуванням специфіки наукового дослідження, в першу чергу, спеціалізації. Освітня програма має на меті забезпечити набуття здобувачами компетентностей і програмних результатів через вивчення обов'язкових і вибіркових компонентів. Для забезпечення дослідницької діяльності, враховуючи напрям наукового дослідження, здобувачами вищої освіти вивчаються обов'язкові дисципліни – “Методологія наукового дослідження”, “Клінічна епідеміологія та доказова медицина”, “Спеціальність/спеціалізація” та вибіркові – “Методи статистичного аналізу в наукових дослідженнях”, “Біоетичні аспекти наукових досліджень”, “Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності”, “Наукові підходи до організації та проведення доклінічних досліджень”, “Аналіз сучасних проблем та наукових напрямків в стоматології”, “Методологія і техніка інструментальних та лабораторних досліджень”, які у повній мірі розкривають зміст дослідницької діяльності за спеціальністю 221 “Стоматологія”, забезпечують повноцінну підготовку здобувачів як дослідників. Задля повноцінної підготовки здобувачів вищої освіти до майбутньої викладацької діяльності у ОНП наявні наступні компоненти: “Іноземна мова наукового спілкування” (обов'язкова дисципліна, 6 кредитів), “Педагогіка та психологія вищої школи з основами риторики” (обов'язкова дисципліна, 3 кредити), “Філософія науки” (обов'язкова дисципліна, 3 кредити), “Конфліктологія” (вибіркова дисципліна, 3 кредити). Окрім того, на базовій кафедрі аспірант проходить педагогічну практику (6 кредитів) на другому році навчання згідно “Положення про педагогічну практику аспірантів” (<https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/Polozhennya-pro-pedagogichnu-praktyku-aspirantiv-TNMU.pdf>). Навчальний процес відбувається згідно розкладу занять для аспірантів кожного року очної і заочної форми навчання (<https://drive.google.com/drive/folders/1Ozimu4Hy3jKm2ea5jEgweXo6FG81wV39>). За результатами опитування усіх здобувачів ОНП 96,6% оцінили її, як оптимальну. 88,1% здобувачів цілком задовольняє навчання в аспірантурі (додаток 10).

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямів досліджень наукових керівників.

Теми наукових досліджень аспірантів плануються у рамках науково-дослідних тем профільних кафедр, затверджуються на науковій комісії та Вченій раді університету. Враховуючи, що наукова тематика дисертацій аспірантів вкладається у теми НДР, присутня дотичність наукових напрямів досліджень здобувачів і керівників. Окрім того, наукові керівники і є керівниками НДР кафедр. Як приклад, професор Авдєєв О.В. працює над вивченням метаболічного гомеостазу організму при захворюваннях органів ротової порожнини у осіб різного віку та оптимізацією їх лікування і профілактики. Професор Гасюк Н.В. - над розробкою нових індивідуалізованих підходів до діагностики, лікування та профілактики стоматологічних захворювань у пацієнтів із первинними та вторинними ураженнями тканин порожнини рота. Професор Гасюк П.А. - над мультидисциплінарним підходом до вивчення патогенезу та лікування основних стоматологічних захворювань на основі вивчення механізмів пошкодження тканин порожнини рота на тлі супутньої соматичної патології. Професор Лучинський М.А. - над вивченням стоматологічного здоров'я та адаптаційних можливостей організму дітей із зубощелепними аномаліями в умовах дії антропогенних чинників. Під час зустрічі зі здобувачами було з'ясовано, що частина аспірантів працювали зі своїми науковими керівниками ще зі студентських років і напрямок своєї наукової роботи обирали заздалегідь, зважаючи на напрямок керівника. В свою чергу, гарант програми запевнив, що вільний вибір теми дисертаційного дослідження дотичний темі НДР кафедри, до якої прикріплений здобувач. Список наукових керівників, перелік тем

дисертаційних робіт аспірантів та здобувачів, в тому числі ОНП “Стоматологія” наданий за посиланням https://drive.google.com/file/d/1Fc7LfZbfRybGJNft8loI_1-a1KTucjr/view Дотичні роботи здобувачів та керівників представлені у додатку 10.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад’юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Для проведення і апробації результатів наукових досліджень аспірантів в університеті наявні наукові лабораторії (<https://www.tdmu.edu.ua/certified-laboratories>). Аспіранти забезпечені доступом до лабораторного обладнання. Результати власних наукових досліджень здобувачі вищої освіти представляють в журналі “Клінічна стоматологія”, ДВНЗ “Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського” (медичні спеціальності – 221 “Стоматологія”, 17.03.2020 “Б”), зокрема опубліковано аспірантами 8 наукових праць Для проведення клінічних досліджень аспіранти використовують клінічні бази кафедр. Щорічно академією проводиться понад 20 науково-практичних заходів міжнародного та всеукраїнського масштабу за Реєстрами МОЗ, НАМН, МОН, в тому числі й стоматологічних, у яких здобувачі можуть апробувати результати дисертації (<https://conference.tdmu.edu.ua/>). Найчастіше аспіранти обговорюють проміжні результати досліджень, проводять апробацію власних результатів на щорічному Міжнародному медичному конгресі студентів і молодих вчених (<https://conference.tdmu.edu.ua/index.php/2020-MMKMV/>). Під час онлайн-зустрічі з гарантом та в.о. ректора з’ясовано, що у ТНМУ преміюють дисертантів після подачі роботи до спецради і наукових керівників після отримання диплома їх дисертантами згідно “Положення про рейтингову систему оцінювання діяльності” (<https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/03/Polozhennya-pro-rejtyng.pdf>), проводять безкоштовний друк дисертацій і авторефератів та безоплатне публікування статей дисертантів у виданнях “Укрмедкниги”; проводиться статистична обробка отриманих дисертантами експериментальних даних спеціалістом наукового відділу за допомогою ліцензійної програми Statistica10 StatSoft; підтримується практика преміювання аспірантів і науковців Університету за публікації статей у фахових виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science. Приклад. Аспірантами надруковано 9 статей в наукометричних базах, зокрема 6 - в Web of Science, 3 - в Scopus. Рада молодих вчених також долучається до сповіщення здобувачів щодо конгресів та конференцій, що відбуваються як в ТНМУ, так і за його межами. Наукові результати, отримані в результаті виконання ОНП, здобувачі впроваджують у навчальний процес Університету та інших ЗВО України. Приклад. Випускник ОНП Радчук В.Б. зробив 14 впроваджень, із яких 10 в роботу кафедр стоматологічного профілю ЗВО, 4 - в практичну стоматологію. Аспірантка Древницька Р.О. (3-го р.н.) зробила 10 впроваджень, із яких 7 в роботу кафедр стоматологічного профілю ЗВО, 3 - в практичну стоматологію. Перелік оприлюднених результатів досліджень здобувачів представлений у додатку 10.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад’юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

Університет співпрацює з міжнародними організаціями (<https://www.tdmu.edu.ua/spivpratsya-z-mizhnarodnymy-organizatsiyamy>), що мають програми співпраці, зокрема для аспірантів: <https://www.daad.de/en/>, <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/>, <https://www.erc.edu/>, <http://www.fairer.org/distance-learning>, <http://www.ecfmg.org>, , <http://www.eua.be>. Університет є членом Міжнародного науково-освітнього інноваційно-технологічного консорціуму 25 закладів освіти (<http://intranet.tdmu.edu.ua/consortium/index.php>). В межах наукової співпраці члени можуть брати участь у спільних наукових розробках; проводити взаємне стажування науковців по освоєнню нових методів наукових досліджень; розробці інноваційних технологій; приймати участь в наукових форумах ЗВО-партнерів. Для забезпечення академічної мобільності в Університеті розроблено “Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу” (<https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/Akademichna-mobilnist.pdf>), також є інформація на сторінці аспірантури за посиланням <https://aspirantura.tdmu.edu.ua/Academic-mobility>. Рада молодих вчених через поштові скриньки повідомляє науковців про можливість прийняти участь в конференціях, семінарах як Всеукраїнського, так і міжнародного характеру. Таким чином, підготовка аспірантів забезпечена можливістю для їх залучення до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю. Делегація стоматологів ТДМУ взяла участь у роботі Міжнародного медичного конгресу студентів та молодих лікарів “MedEspera 2018” в м. Кишинів (Республіка Молдова), в якій на секційному засіданні конференції в секції ортопедична та терапевтична стоматологія виступив аспірант кафедри терапевтичної стоматології Радчук В. Б. з доповіддю “Influence of various types of odontopreparation on morphological organization of tooth tissues”.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Дисертаційні роботи здобувачів є фрагментами та увійшли у звіти п’яти НДР ТНМУ. 1. Вивчення метаболічного гомеостазу організму при захворюваннях органів ротової порожнини у осіб різного віку та оптимізація їх лікування і профілактики. № держ. реєстрації 0116U004146. Керівник: проф. Авдєєв О.В. Відповідальний виконавець: доц.

Бандрівський Ю.Л. 2. Розробка нових індивідуалізованих підходів до діагностики, лікування та профілактики стоматологічних захворювань у пацієнтів із первинними та вторинними ураженнями тканин порожнини рота на основі вивчення їх патогенетичних механізмів. № держ. реєстрації: 0117U003024. Керівник: проф. Гасюк Н.В. Відповідальний виконавець доц. Залізняк М.С. 3. Сучасні підходи до діагностики та лікування пацієнтів з хворобами голови та шиї. № держ. реєстрації: 0113U01611. Керівник: проф. Яшан О.І. Відповідальний виконавець: проф. Нагірний Я.П. 4. Мультидисциплінарний підхід до вивчення патогенезу та лікування основних стоматологічних захворювань на основі вивчення механізмів пошкодження тканин порожнини рота на тлі супутньої соматичної патології. № держ. реєстрації: 0119U002431. Керівник: проф. Гасюк П.А., кафедра ортопедичної стоматології. Відповідальний виконавець: доц. Воробець А.Б. 5. Психофізіологічні аспекти пристосування молодих осіб до навчальних навантажень в залежності від соціально-екологічної ситуації. № держ. реєстрації: 0113U01613. Керівник: проф. Вандзюк С.Н. Відповідальний виконавець: доц. Паньків І.Б.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

З метою дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу, зокрема науковими керівниками та аспірантами в ТНМУ затверджений “Кодекс честі” (<https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/Kodeks-TDMU.pdf>), “Положення про академічну доброчесність та етику академічних відносин” (https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/TNMU-polozhennia_pro_academich_dobroches.pdf). У межах освітньої програми функціонують та не порушуються практики академічної доброчесності завдяки перевірці публікацій і наукових робіт аспірантів, їх керівників на наявність академічного плагіату відповідним відділом. Експертною групою під час онлайн-зустрічі з представником академічної доброчесності встановлено, що науково-педагогічні працівники, науковий керівник, рецензенти, голова разової спецради, в яких виявлено порушення академічної доброчесності, не допускаються до керівництва аспірантами та унеможливорюється зайняття відповідних посад протягом двох років. До аспірантів, у яких виявлено відповідні порушення застосовуються заходи, визначені пп. 5.1, 5.2 “Кодексу честі”. Окрім того, проводиться аналіз на плагіат рукописів дисертацій, публікацій науковими виданнями Університету. З метою моніторингу дотримання членами університетської спільноти морально-етичних та правових норм “Кодексу честі” в Університеті створена Комісія з питань етики та академічної честності (https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/TNMU-polozhennia_pro_komisiju_dobrochesn.pdf). За чотирирічний період дії ОНП порушень академічної доброчесності з боку наукових керівників не було. ТНМУ – один із 10 університетів України, що бере участь у проєкті SAIUP – Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project (Проект сприяння академічній доброчесності в Україні). Даний проєкт організовується Американськими радами з міжнародної освіти за участі Міністерства освіти і науки України та за підтримки Посольства Сполучених Штатів Америки (<http://www.saiup.org.ua/pro-proekt>). Метою даного проєкту є підтримка ідеї доброчесності та гідних взаємин між учасниками академічного процесу навчальних закладів; пропагування практичної цінності і важливості академічної доброчесності. Експертною групою виявлено чіткі та зрозумілі правила притягання здобувачів та керівників до академічної відповідальності. Випадків порушення академічної доброчесності при виконанні ОНП 221 “Стоматологія” не було зафіксовано, що було підтверджено під час онлайн-зустрічей із різними фокус-групами.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Тематика досліджень відповідає напрямку НДР відповідних кафедр, що підвищує якість та всебічність розв'язування поставлених задач та цілей ОНП. Результати НДР кафедр та дотичних до неї досліджень аспірантів активно публікуються, в них наявно 9 друкованих праць у наукометричних базах Scopus та Web Of Science. Здобувачі мають можливість здійснювати свої наукові дослідження на сучасно оснащених базах п'яти лабораторій з консультативною та практичною підтримкою відповідного персоналу. ТНМУ інформативно забезпечує можливість залучення здобувачів до актуальних стоматологічних спільнот; участь наукових керівників аспірантів у різноманітних стоматологічних дослідницьких проєктах, результати яких, в свою чергу, впроваджуються в практику.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Згідно оцінки експертною групою послідовності вивчення окремих дисциплін та аналізу анкетування здобувачів ОНП “Стоматологія”, існує потреба в розгляді зауважень щодо тайм менеджменту науковців. Деякі дисципліни проводяться раніше, ніж настає момент їхньої фактичної потреби під час проведення наукових досліджень, що зменшує рівень практичних та теоретичних навичок дослідника. Рекомендуємо сформулювати логічно та дотично терміни навчання, щоб освітня та наукова складова для аспірантів відбувалася суміжно, згідно їх потреб на відповідних етапах здійснення наукової роботи. Потужні можливості університету стосовно міжнародних заходів та академічної мобільності, на жаль, мінімально використовуються здобувачами. Рекомендується популяризувати та зацікавлювати між здобувачами даний вид діяльності шляхом додаткового преміювання.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Наукові дослідження аспірантів відповідають науковим напрямкам керівників та НДР кафедр. Університет забезпечує дотримання академічної доброчесності усіх представників ОНП, матеріально, інформаційно та організаційно здійснює підтримку на різних етапах досліджень здобувачів. Зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів і надає усю можливу підготовку здобувачів до практичної, професійної та викладацької діяльності. Зауваження, що виявлені під час експертизи ОНП, є несуттєвими і не створюють перешкод на шляху реалізації ОНП.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	В

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	Додаток 1.pdf	hzCY4o1re7jrVmAH076rNRckrxi3PM+69/6h84ZC2 P4=

Додаток	<i>Додаток 8.pdf</i>	TCQhF2o5HOzEoIiW+mhqiCE7xwBmo3+elg1xSLro oes=
Додаток	<i>Додаток 5.pdf</i>	ogkPe6FMZ9eqWLSY4dWtD3CI/Vlzhzxdp9KJAudS KKU=
Додаток	<i>Додаток 7.pdf</i>	WISgcoN2SH8P1Gix5HJp098j8QUCCU+CcxF67ozh ONg=
Додаток	<i>Додаток 2.pdf</i>	lGi+JampuAniwbHybkjumjz+MX9S7Pl/HYPZE4yq5 EA=
Додаток	<i>Додаток 3.pdf</i>	6kgaTbGAKbUi9osRtnI1xAAr9lmxfHwMAwT6UlITs MU=
Додаток	<i>Додаток 4.pdf</i>	Z87lXjscrDDexw4hosKufj699mXXh2o66EjpU5RXw 5Y=
Додаток	<i>Додаток 6.pdf</i>	nohr/5Pre/evLTHEKF76TkDhvSsqfi4brbPxozGJaaO =
Додаток	<i>Додаток 10.pdf</i>	vCIQgP3xQq8YS46ie6afRA5BU8mM4wQ6n/kYwW3 Ybww=
Додаток	<i>Додаток 9.pdf</i>	6kgaTbGAKbUi9osRtnI1xAAr9lmxfHwMAwT6UlITs MU=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Якубова Інесса Ігорівна

Члени експертної групи

Фастовець Олена Олександрівна

Прокопенко Олександр Сергійович